

Forecasting Startup Return using Artificial Intelligence Methods and Econometric Models and Portfolio Optimization Using VaR and C-VaR

Milad Shahvaroughi Farahani^{1*}, Amir Hossein Esfahani², Mohammad Reza Nejad Falatouri Moghadam³, Ali Ramezani³

1. M.A, Faculty of Finance, Khatam University, Tehran, Iran.

2. B.A, Department of Accounting, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. Ph.D student, Department of Financial Management, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Type of Article:

Original Research

Pages: 92-132

Corresponding Author's Info

Email: m.shahvaroughi@khatam.ac.ir

Article history:

Received: 28 April 2022

Accepted: 09 August 2022

Published online: 22 September 2022

Keywords:

Artificial Neural Network (ANN), Genetic Algorithm (GA), Econometric Models, Startup valuation, Value at Risk and Conditional Value at Risk (VaR & C-VaR).

ABSTRACT

One of the main concepts in every economy are startups because they have some characteristics and qualifications such as innovation, job creation, boosting economic productivity and etc. that differentiate them from other companies. So, it is important to better identify them and make familiar with their revenue generations and valuations. In this paper, we have tried to study the main role of startups in economy, their characteristics, main goals and etc. The main goal of article is prediction of startup's return using artificial intelligence methods such as genetic algorithm (GA) and artificial neural network (ANN). There are multiple startup valuation models such as Berkus model, DCF model, venture capital method and etc. Since, there is not any information about startups such as sale, market size, profit and etc. and most of the models works with database, so, we have tried to analyze startups that are in stock markets and passed IPO stage. Some global indices such as S&P500, DJAI, and economic indicators such as 10 years Treasury yield, Wilshire 5000 Total Market Full Cap Index along with some other special indicators in startups like team, idea, timing and etc. are used as input variables. GA is used as feature selection and finding the most important variables. ANN is used as an optimization model and prediction of startup's returns. We used econometric models such as regression analysis. We have estimated Value at risk (VaR) and Conditional Value at risk (C-VAR) for considered portfolios including three startups (public company) such as Dropbox, Inc. (DBX), Scout24 SE (G24.DE) and TIE.AS and optimal portfolio formation. The results show that AI based methods are more powerful in prediction of startup's return. On the other hand, VaR and C-VaR models are very beneficial approach in minimizing risk and maximizing return. We found that artificial intelligence based models having high predictability and qualifications such as speed up calculations, improve by training, no assumption, ease of use and etc. But econometric models have some qualifications and assumptions such as normality, linearity, stationarity and etc. which are the limitation.

This is an open access article under the CC BY license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Shahvaroughi Farahani, M., Esfahani, A.H, Nejad Falatouri Moghadam, MR., Ramezani, A. (2022). "Forecasting Startup Return using Artificial Intelligence Methods and Econometric Models and Portfolio Optimization Using VaR and C-VaR". *Journal of Management, economics and Entrepreneurship*, 3(2): 92-132.

پیش‌بینی بازدهی استارت‌آپ با استفاده از روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی و مدل‌های اقتصادسنجی و بهینه‌سازی پورتفوی با استفاده از مدل‌های VaR و C-VaR

میلاذ شاهواروقی فراهانی^{۱*}، امیرحسین اصفهانی^۲، محمدرضا نژاد فلاتوری مقدم^۳، علی رضانی^۳

۱. کارشناسی ارشد، دانشکده مالی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران.

۲. کارشناسی، گروه حسابداری، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت مالی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

یکی از مهم‌ترین مفاهیم در هر اقتصادی استارت‌آپ‌ها هستند زیرا آن‌ها ویژگی‌ها و شاخصه‌هایی مانند نوآوری، ایجاد اشتغال، افزایش بهره‌وری اقتصادی و ... دارند که آن‌ها را از سایر شرکت‌ها متمایز می‌کند. بنابراین، شناخت بهتر آن‌ها و آشنایی با جریانات درآمدی و ارزشگذاری آن‌ها حائز اهمیت است. در این مقاله، تلاش کرده‌ایم تا نقش مهم استارت‌آپ‌ها در اقتصاد، ویژگی‌ها، اهداف اصلی و ... آنان را مطالعه کنیم. هدف اصلی این مقاله، پیش‌بینی بازدهی استارت‌آپ با استفاده از روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی مانند الگوریتم ژنتیک (GA) و شبکه عصبی مصنوعی (ANN) است. برخی شاخص‌های جهانی مانند شاخص S&P500، شاخص DJIA و شاخص‌های اقتصادی از جمله بازده ۱۰ ساله اوراق بهادار خزانه، شاخص مجموع بازار Wilshire5000 به همراه برخی شاخص‌های ویژه دیگر در استارت‌آپ‌ها مانند تیم، ایده، زمان‌بندی و ... به عنوان متغیرهای ورودی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. از الگوریتم ژنتیک به عنوان انتخاب ویژگی و انتخاب مهم‌ترین متغیرها استفاده گردیده است. از شبکه عصبی مصنوعی به عنوان مدلی جهت بهینه‌سازی و پیش‌بینی بازدهی استارت‌آپ استفاده گردیده است. از مدل‌های اقتصادسنجی مانند تحلیل رگرسیون نیز استفاده کرده‌ایم. مدل‌های ارزش در معرض ریسک (VaR) و ارزش در معرض ریسک شرطی (C-VaR) را برای پورتفوی مورد نظر شامل سه استارت‌آپ (شرکت عام) دراپ باکس (DBX)، اسکوت ۲۴ (G24.DE) و تی‌آی‌ای (TIE.AS) تخمین زده‌ایم و پورتفوی بهینه را تشکیل داده‌ایم. نتایج نشان می‌دهد که روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در پیش‌بینی بازدهی استارت‌آپ قدرتمندتر هستند. از سویی دیگر، مدل‌های VaR و C-VaR رهیافت‌هایی مفید در کمیته‌سازی ریسک و بهینه‌سازی بازدهی هستند. در این مقاله دریافتیم که مدل‌های مبتنی بر هوش مصنوعی دارای قدرت پیش‌بینی بالا و قابلیت‌هایی مانند افزایش سرعت محاسبات، بهبود نتایج براساس یادگیری، عدم وجود مفروضات محدودکننده، سهولت بکارگیری و ... هستند. اما، مدل‌های اقتصادی دارای برخی ویژگی‌ها و مفروضات محدودکننده مانند فرض نرمال بودن، خطی بودن، مانایی و ... هستند.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: علمی - پژوهشی

صفحات: ۹۲ - ۱۳۲

اطلاعات نویسنده مسئول

ایمیل: m.shahvaroughi@khatam.ac.ir

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۱۷

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۶/۳۱

واژگان کلیدی: شبکه عصبی مصنوعی

(ANN)، الگوریتم ژنتیک (GA)، مدل‌های

اقتصادسنجی، ارزشگذاری استارت‌آپ، ارزش در

معرض ریسک (VaR) و ارزش در معرض

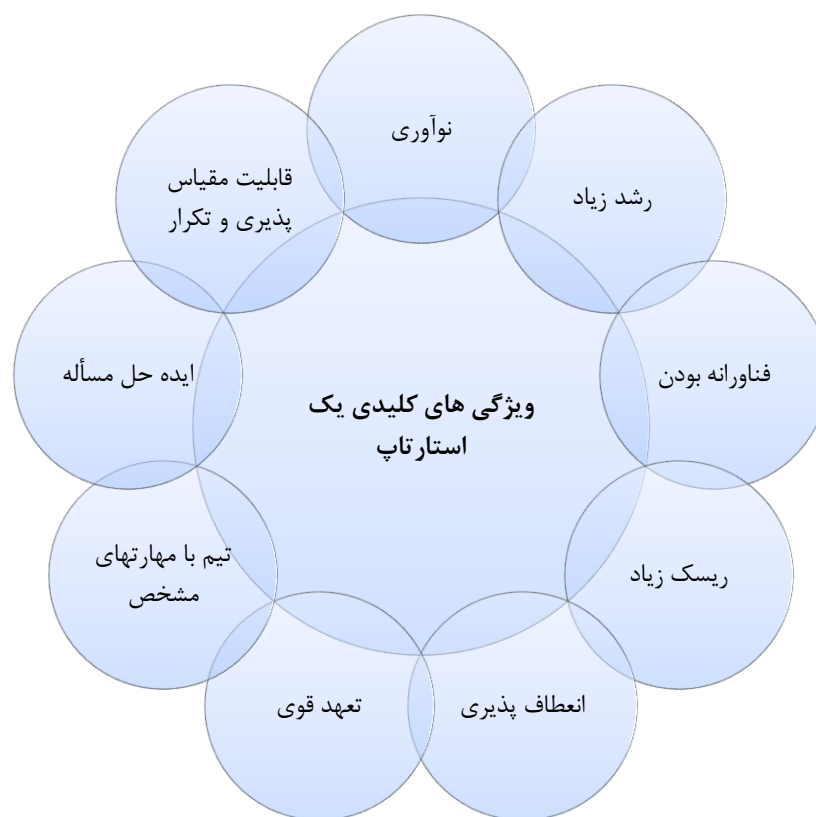
ریسک شرطی (C-VaR)

مقدمه

می‌توانند به سرمایه‌گذاران ثروتمندی که سرمایه‌گذاران فرشته^۴ نامیده می‌شوند مراجعه کنند یا می‌توانند با سرمایه‌گذاران خطرپذیر ملاقات کنند (شوکس، م، و گوتمان، ت. ۲۰۲۱). سرمایه‌گذار خطرپذیر گونه‌ای از تأمین مالی از طریق سرمایه‌گذاری خصوصی برای استارت‌آپ‌ها است. این سرمایه‌گذاران استارت‌آپ‌ها را براساس پارامترهای مختلف مانند نرخ رشد، جریان درآمد یا ساختار هزینه، چشم‌انداز آتی و ... تحلیل می‌کنند. ضمن تحلیل مالی، سایر معیارها مانند ایده، تیم، زمان‌بندی و ... نیز مهم هستند. از نظر تحلیل مالی، یک استارت‌آپ ممکن است جهت سرمایه‌گذاری شرایط موجهی نداشته باشد اما ممکن است دارای تیم خوب، ایده و یا ... باشند که باعث متقاعدشدن سرمایه‌گذاران شود.

استارت‌آپ‌ها دارای برخی ویژگی‌ها و خصوصیات هستند که در شکل ۱ نشان داده شده است:

اصولاً استارت‌آپ‌ها شرکت‌ها و یا تیم‌های جوانی هستند که دارای ایده‌های نوین هستند (سلامزاده، ا.، و کاواموریتا کسیم، ه. ۲۰۱۵). ویژگی اصلی آن‌ها نوآوری است. آن‌ها دنبال ارائه محصولات و خدماتی هستند که زندگی را برای متقاضیان و مشتریان آسان‌تر کنند. از این‌رو، تلاش می‌کنند تا تغییرات بنیادی‌ای در محصولات و خدمات پدید آورند. این یکی از دلایل اصلی است که استارت‌آپ‌ها "مُخِل" نامیده می‌شوند (هیرکاس، ا. ۲۰۱۶). اکثر اوقات، آن‌ها محصولات یا خدماتی را ایجاد می‌کنند که هیچ آسیبی به محیط زیست نمی‌رساند. در ابتدا، بدلیل آنکه استارت‌آپ‌ها ناشناخته هستند ممکن است جریان درآمد کم و یا کمبود خلق وجوه نقد داشته باشند. آن‌ها می‌توانند از طریق والدین و خانواده افزایش سرمایه دهند یا

شکل ۱. ویژگی‌های اصلی استارت‌آپ‌ها

⁴ Angel investors

⁵ Schückes, M., & Gutmann, T. 2021

¹ Salamzadeh, A., & Kawamorita Kesim, H. 2015

² Disruptive

³ Hyrkäs, A. 2016

متناسب با مدل کسب و کار شرکت‌ها باشد زیرا همانگونه که پیش‌تر بیان کردیم هریک دارای مفروضات مختلفی هستند. یکی از رایج‌ترین و قابل توجه‌ترین روش‌های پیش‌بینی، روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی هستند. روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی شامل زیرشاخه‌های مختلفی مانند رایانش نرم^۶، یادگیری ماشین^۷ (ML)، یادگیری عمیق^۸ (DL) و ... هستند. این روش‌ها دارای برخی ویژگی‌ها هستند که آن‌ها را از یکدیگر متمایز می‌کنند. آن‌ها دارای ویژگی‌های قابل توجه به شرح زیر هستند:

۱. ظرفیت بالای محاسبات ۲. افزایش سرعت محاسبات ۳. سازگار با ساختار داده‌های پیچیده ۴. خودکارسازی امور تکراری ۵. پردازش کارآمدتر ۶. کاهش خطا و ... (وانگ، م. ه. ۲۰۱۷).^۹
- برخلاف سایر مدل‌ها مانند مدل‌های ریاضی، آماری و اقتصادسنجی، این روش‌ها به هیچ مفروضاتی نیاز ندارند. به عنوان نمونه، در مدل‌های اقتصادسنجی و سری زمانی (تحلیل رگرسیون) لازم است چندین گام قبل از انجام محاسبات بردارید مانند بررسی مانایی، بررسی خطی بودن و غیره. اما روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی صرفاً نیاز به داده دارند و با هر نوع ساختار داده‌ای سازگار هستند.
- ادامه مقاله بدین شرح است: بخش دوم به مرور ادبیات یعنی مدل‌های مختلف ارزشگذاری استارتاپ و نتایج آن‌ها اختصاص داده شده است. بخش سوم درباره روش‌شناسی است. بخش چهارم در ارتباط با نتایج و یافته‌ها می‌باشد و بخش پایانی به نتیجه‌گیری و پیشنهادات اختصاص داده شده است.

پیشینه پژوهش

مقالات زیادی پیرامون تعریف استارتاپ‌ها وجود دارد. از میان تعاریف مختلف، یکی از معتبرترین و رایج‌ترین تعاریف‌ها که برگرفته از سایت اینوستوپدیا^{۱۰} است، این تعریف می‌باشد: "استارتاپ، شرکتی است که در مراحل اولیه کسب و کار قرار دارد". در سال ۲۰۱۹، ماگالاس^{۱۱} مرور ادبیات وسیعی را درباره

در استارتاپ‌ها تیم بسیار مهم است. هر عضوی دارای مهارت و توانایی خاصی است و دارای تعهدات عمیق نسبت به شرکت است. آن‌ها ممکن است با مشکلات متعددی مانند تأمین مالی، کاهش فروش و سودآوری و ... رو برو شوند که مشکلات پرخطری هستند. بنابراین، لازم است منعطف باشند. آن‌ها از فناوری برای ارتباط با مشتریان و تبلیغ و ترویج محصولات و خدمات استفاده می‌کنند. طبق نوآوری، خلاقیت و ایده نوین، نرخ رشد بالایی دارند.

استارتاپ‌ها به دلایل مختلفی نقش مهمی را در اقتصاد ایفا می‌کنند. آن‌ها ممکن است کوچک باشند اما می‌توانند شغل ایجاد کنند، بهره‌وری را افزایش دهند و اقتصاد را شکوفا کنند (بیورنسکوف، ک.، و فوس، ن. ج. ۲۰۱۶).^۱ در استارتاپ‌ها، نرخ رشد بسیار بیشتر از سایر بنگاه‌ها است. نوعی رقابت بین استارتاپ‌ها وجود دارد که هم شرکت‌ها و هم مشتریان و در مجموع، اقتصاد منتفع می‌شود. شرکت‌ها همواره تلاش می‌کنند قیمت محصولات و خدمات را کاهش و کیفیت را به منظور فروش بیشتر افزایش دهند. در نتیجه، می‌توانند شرایطی را بوجود آورند که سطح کیفیت را افزایش دهند. از سویی دیگر، می‌توانند وظایف مختلفی را در جهت ارزش‌آفرینی انجام دهند و گام‌هایی را بردارند مانند ساخت نام (نشان) تجاری، خدمت تحویل عالی یا تولید کالاها و خدمات با ویژگی‌های خاص که می‌تواند منجر به قیمت‌های بیشتر شود.

برخی اوقات استارتاپ‌ها ممکن است برای ادامه فعالیت خود و یا توسعه کسب و کارشان با کمبود نقدینگی روبرو شوند. بنابراین، لازم است توسط سرمایه‌گذاران، ارزشگذاری شوند. روش‌های متعددی جهت ارزشگذاری استارتاپ وجود دارد. مدل‌های اصلی ارزشگذاری استارتاپ شامل مدل برکس^۲ (برکوس)، مدل ارزشگذاری کارت امتیاز^۳، روش ارزشگذاری تجمیع عوامل ریسک^۴ و ... (آکایا، م. ۲۰۲۰).^۵ هر مدل دارای محدودیت‌ها و کمبودهایی است. هر مدل ارزشگذاری باید

⁷ Machine learning

⁸ Deep learning

⁹ Wang, M. H. 2017

¹⁰ Investopedia

¹¹ Magalhães, R. P. C.

¹ Bjørnskov, C., & Foss, N. J. 2016

² Berkus model

³ Scorecard Valuation Method

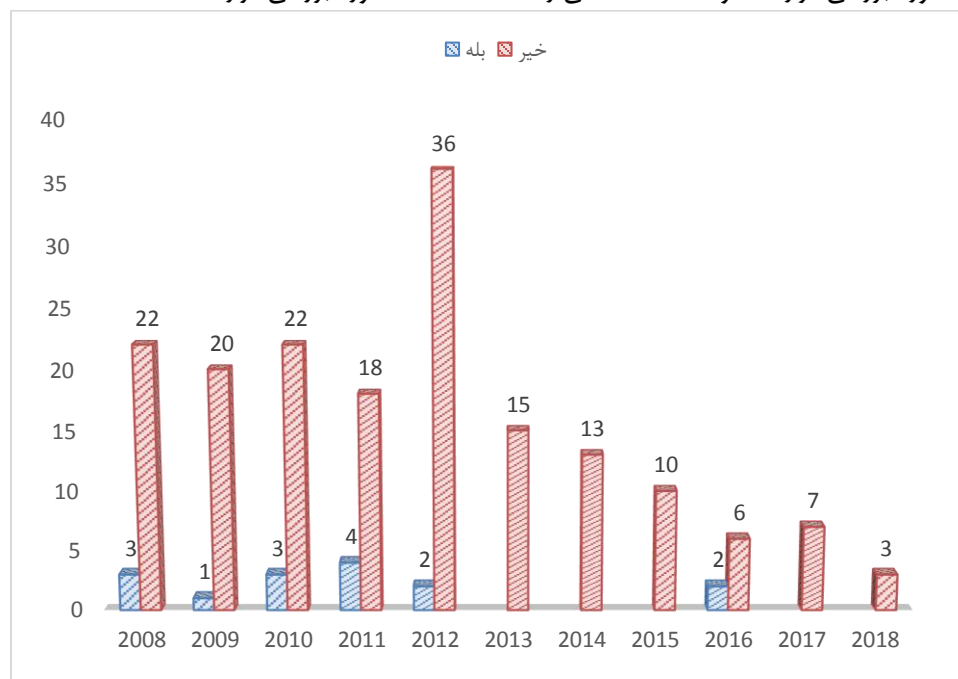
⁴ Risk Factor Summation Method

⁵ Akkaya, M. 2020

⁶ Soft-Computing

با/ بدون تعریف استارت‌آپ بصورت سالانه از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۸ مورد بررسی قرار داد.

تعاریف استارت‌آپ از طریق مطالعه پژوهش‌های مختلف در رساله دکتری خود مورد بررسی قرار داد. او مقالات مختلفی را

شکل ۲. مقالات با/ بدون تعریف استارت‌آپ بصورت سالانه از ۲۰۰۸ الی ۲۰۱۸

داشته است. آن‌ها دارای ویژگی‌هایی مانند ایده عالی، زمان-بندی، تیم، کسب و کار جهانی و ... هستند که آن‌ها را از شرکت‌ها و یا بنگاه‌ها متمایز می‌کند.

زمانی که استارت‌آپ‌ها با کمبود نقدینگی مواجه می‌شوند، ممکن است با مسائل مختلف مانند عدم توانایی در تأسیس شرکت، توسعه محصول، توسعه بازاریابی و ... مواجه شوند. یکی از راه‌های اصلی در افزایش سرمایه مراجعه به سرمایه‌گذار فرشته یا سرمایه‌گذار خطرپذیر است (هسو، د. ک.، همکاران. ۲۰۱۴). آن‌ها موقعیت مالی و وضعیت مالی شما، نرخ رشد بالقوه، تیم و ... شما را تحلیل می‌کنند. سپس، به عنوان گزینه سرمایه-گذاری، تصمیم می‌گیرند که شما را تأیید کنند یا خیر. آنان ممکن است از روش‌های مختلف جهت ارزیابی استارت‌آپ‌ها استفاده کنند. روش‌های مختلفی جهت ارزیابی انواع استارت‌آپ-ها براساس مراحل مختلف چرخه عمر آن‌ها توسعه یافته است.

از بین ۱۸۷ مقاله منتشرشده در آسیا و اروپا، ۱۵ مقاله استارت‌آپ را تعریف کرده‌اند که حدود ۸ درصد است. نتایج نشان داد که این مقاله به ۴ معیار مهم در تعریف استارت‌آپ اشاره کرده‌اند: ۱. نوآوری ۲. چرخه عمر ۳. سرمایه‌گذاری ۴. اثر اقتصادی. اگرچه دو معیار دیگر مانند اندازه و فرهنگ / ذهنیت نیز در نظر گرفته شده است، اما اثر کمی بر تعریف استارت‌آپ داشته‌اند.

براساس ویژگی‌ها و گام‌های اشاره شده، شرکت ژنرال الکتریک ادیسون^۱ می‌تواند به عنوان یکی از نخستین استارت‌آپ‌ها در نظر گرفته شود (ادیسون، ه. ۲۰۲۰). اما با نگاه به وضعیت اخیر آن، از استارت‌آپ بودن فاصله گرفته است. امروزه، استارت‌آپ‌های فناورانه مختلفی مانند فیس‌بوک^۲، توییتر^۳، لینکدین^۴، اوبر^۵، تسلا^۶، دراپ‌باکس^۷ و ایربی‌ان‌بی^۸ وجود دارند که میلیاردها دلار افزایش سرمایه و درآمد داشته‌اند. فناوری مهم‌ترین عاملی است که در این رشد و پیشرفت چشمگیر اثر

⁶ Uber

⁷ Tesla

⁸ Dropbox

⁹ Airbnb

¹⁰ Hsu, D. K., et al. 2014

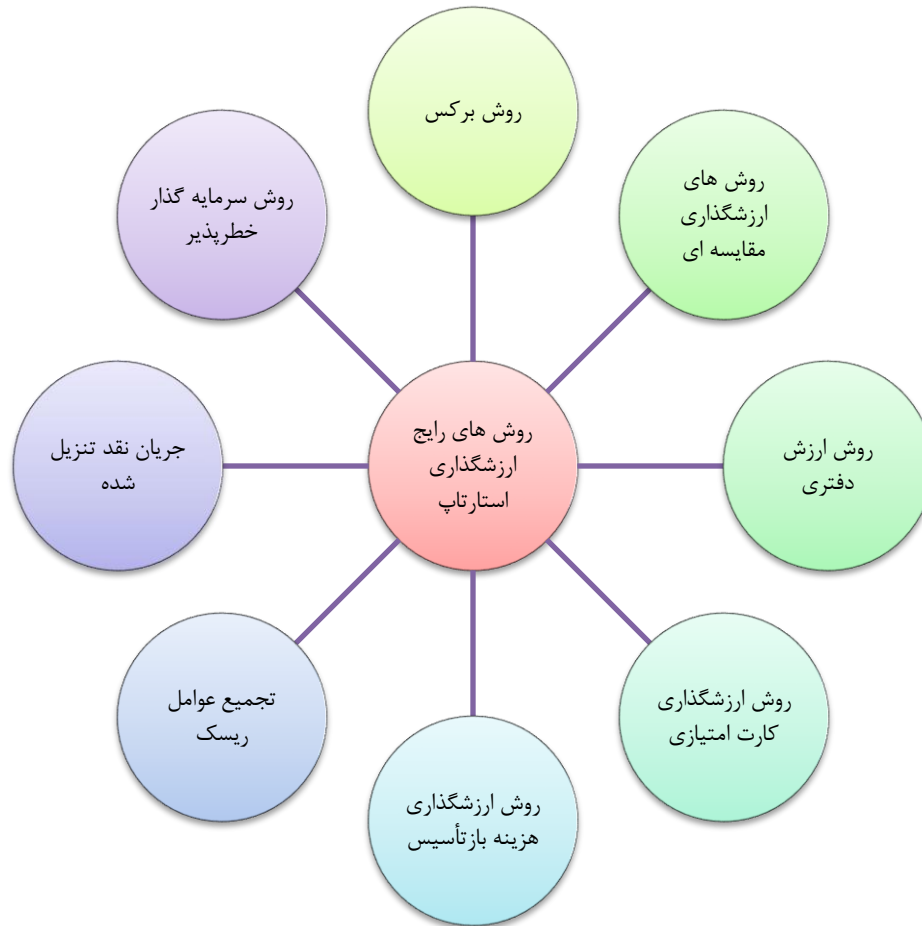
¹ General Electric Company of Edison

² Edison, H. 2020

³ Facebook

⁴ Twitter

⁵ LinkedIn

شکل ۳. روش های رایج ارزشگذاری استارتاپ (اولیویرا و زوتس، ۲۰۱۸)

لایتینن، ای. ک. (۲۰۱۹) اثر مدل DCF بر موفقیت استارتاپ را مورد مطالعه و تحلیل قرار داد. او مدلی ساده شده براساس درآمد و هزینه توسعه داد و نرخ بازده داخلی (IRR)^۳ را به عنوان معیار سودآوری و ایجاد درآمد را به عنوان معیاری جهت دوره بازگشت سرمایه بکارگرفت. نتایج تجربی به عنوان تحلیل حساسیت یعنی ارتباط بین مدل DCF با پارامترهای مدل مورد استفاده قرارگرفت. نتایج نشان داد مدل DCF عملکرد بهتر در استارتاپ‌هایی دارد که رشد آهسته‌تر و دوره بازگشت سرمایه کوتاه‌تر ولی نرخ بازده داخلی بالایی دارند. راهاردیو، د.، و سوگیارتو، م. (۲۰۱۹) از یک روش اختیاری حقیقی ترکیبی جهت ارزشگذاری استارتاپ‌های سنگاپور و اندونزی استفاده کردند. آنان معتقد بودند که مدل‌های ارزشگذاری

در ادامه، مقالات اخیر پیرامون انواع روش‌های ارزشگذاری استارتاپ به همراه نتایج، مورد مطالعه قرار گرفته است. در مقاله‌ای، چدیکووا، م.، و کوتنار، پ. (۲۰۱۷) سعی کردند مدل فازی‌ای که نتایج امیدوارکننده‌ای جهت پیش‌بینی موفقیت آمیز شرکت‌های پیشرفته با عمر کوتاه داشته باشد، ایجاد کنند. آن‌ها تلاش کردند تا روش‌های اقتصادی و ریاضیاتی جهت تولید نرم‌افزاری برای پیش‌بینی موفقیت‌آمیز کسب و کار را با هم بیامیزند. آن‌ها نتیجه گرفتند که مدل مورد نظرشان در پیش‌بینی موفق شرکت‌های پیشرفته که دارای ویژگی‌هایی مانند عمر کوتاه و داده‌های محدود هستند، کارآمد است.

³ Internal rate of return

¹Jedlickova, M., & Kutnar, P. (2017)

² Laitinen, E. K. (2019)

شستاکوف، د. (۲۰۲۱)^۵ روش آزمونی براساس مفروضاتی جهت ارزشگذاری پروژه‌های استارت‌آپی بکار برد. او ماهیت ریسک-های پروژه‌های استارت‌آپ را براساس پنج فرض اصلی مورد ارزیابی قرار داد. بنابراین، آنان فرض کردند که این روش می‌تواند ریسک‌ها را تخمین بزند و جذابیت پروژه استارت‌آپ آسان‌تر از مدل‌سازی مبتنی بر جریان نقد است.

هدایت، س. ای.، همکاران (۲۰۲۱)^۶ تلاش کردن تا محرکه-های اساسی ارزش شرکت را بررسی کنند. آن‌ها متوجه شدند که عوامل مختلف مانند اطلاعات مالی و غیرمالی می‌توانند بر ارزشگذاری استارت‌آپ اثر بگذارند. فناوری‌هایی مانند کلان داده، فناوری پاک و ... می‌توانند ارزش استارت‌آپ‌ها را افزایش دهند و به عنوان نوعی صرف^۷ (پاداش) در نظر گرفته شوند.

لاوانچی، م.، همکاران (۲۰۲۲) سعی کردند مهم‌ترین عوامل موفقیت استارت‌آپ که در در تأمین مالی و افزایش سرمایه از طریق شارک تانکس^۸ موفق بوده‌اند را ارزیابی کنند. آن‌ها پایگاه داده‌ای جهت استخراج ماهیت‌های منحصر به فرد ایجاد کردند. آنان یافتند که کارآفرینانی که برآورد کمتری از شرکت-های خویش را ارائه می‌دهند موفق‌تر هستند.

روش پژوهش

در این پژوهش، از روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی به عنوان مدل‌های پیشنهادی استفاده گردیده‌اند. ابتدا، همانگونه که پیش‌تر بیان کردیم، لازم است داده‌ها با استفاده از معادله (۱) نرمال شوند:

$$\tilde{S}_i = \frac{(S_i - S_{min})}{S_{max} - S_{min}}, i = 1 \dots N$$

(۱)

در معادله (۱)، شمارنده \tilde{S}_i برابر با تعداد داده‌ها، S_i مساوی با هر مشاهده و S_{max} و S_{min} به ترتیب بیشترین و کمترین مقدار مشاهده در هر اندیکاتور است.

مرسوم مانند مدل برکس، تجمع عوامل ریسک و ... نمی‌توانند در ارزشگذاری شرکت‌هایی که فاقد اطلاعات و یا زیان‌ده هستند موفق باشند. نتایج نشان داد که روش معرفی شده دارای عملکرد بهتری است و سازگار با استارت‌آپ‌های دیجیتالی است. شریعت‌پناهی، س. م.، همکاران (۲۰۲۰) معتقد بودند شرکت-های استارت‌آپی بهتر است از مدل‌هایی که با انتظارات آنان سازگار است استفاده کنند. بنابراین، آن‌ها از روش اختیار حقیقی جهت ارزشگذاری استارت‌آپ‌ها استفاده کردند. آن‌ها از مدلی دیگر مانند مدل چولگی و کشیدگی بلک-شولز تعدیل شده^۱ استفاده کردند. نتایج نشان داد مدل پیشنهادی آنان با در نظر گرفتن دو عامل یعنی توزیع غیرعادی جریان نقدی و هزینه‌های نمایندگی در تصمیم‌گیری و محاسبات منعطف است.

مونتانی، د.، همکاران (۲۰۲۰)^۲ روش‌های مختلف ارزشگذاری استارت‌آپ جهت تعریف روند آتی پیرامون این موضوع مورد بررسی و مطالعه قرار دادند. آن‌ها مدل‌های مرسوم مانند روش شیکاگو^۳، روش کارت امتیازی و ... را مورد بررسی قرار دادند. آن‌ها نتیجه گرفتند که یک مدل عالی و کامل وجود ندارد و هر مدل دارای محدودیت‌هایی است. آن‌ها سه جنبه را در نظر گرفتند: ۱. تمرکز بر جریان‌های آتی به جای داده‌های گذشته ۲. در نظر گرفتن سناریوهای مختلف براساس بکارگیری احتمال و ۳. مدل کسب و کار منحصر به فرد هر کسب و کار و عدم صحیح بودن مدل‌های کسب و کار رقیب با یکدیگر.

دوچاک، م.، دولیا، پ. (۲۰۲۰)^۴ از رویکردی راهبردی جهت ارزشگذاری استارت‌آپ استفاده کردند. آن‌ها تصمیم داشتند اثرات مختلف مدیریت راهبردی بر ارزشگذاری بنگاهی جدید را بررسی کنند. در نتیجه، آن‌ها یک رویکرد تصمیم‌گیری فازی چند معیاره یکپارچه را جهت اندازه‌گیری اهمیت نسبی متغیرهای ورودی راهبردی توسعه دادند. نتایج اهمیت مدیریت راهبردی و نظریه‌های مدیریت را بر ارزشگذاری بنگاه‌های نوین تأیید کرد.

⁵ Shestakov, D. (2021)

⁶ Hidayat, S. E., et al. (2021)

⁷ Premium

⁸ Shark Tanks

¹ Skewness and Kurtosis Adjusted Black Scholes Model

² Montani, D., et al. (2020)

³ First Chicago method

⁴ Dhochak, M., & Doliya, P. (2020)

برخی نماگرهای اقتصادی و شاخص های جهانی سهامی به عنوان متغیرهای ورودی استفاده گردیده اند که در جدول (۱) نشان داده شده اند:

جدول ۱. متغیرهای ورودی

ردیف	نام	توضیحات	ماهیت
۱	Open	قیمت گشایش	ورودی
۲	High	بیشترین قیمت	ورودی
۳	Low	کمترین قیمت	ورودی
۴	Close	قیمت پایانی	ورودی
۵	^TNX	بازده اوراق خزانه ۱۰ ساله	ورودی
۶	CBBTCUSD	قیمت بیت کوین	ورودی
۷	DCOILBRENTU	قیمت نفت برنت	ورودی
۸	DJIA	شاخص داو جونز	ورودی
۹	DTWEXBGS	شاخص موزون معاملات به دلار امریکا	ورودی
۱۰	Gold price	قیمت طلا	ورودی
۱۱	NASDAQCOM	شاخص نزدک	ورودی
۱۲	SP500	شاخص S&P500	ورودی
۱۳	US dollar index	شاخص قیمت دلار	ورودی
۱۴	WILL5000INDFC	شاخص مجموع بازار Wilshire5000	ورودی
۱۵	Funding	تأمین مالی	ورودی
۱۶	Business model	مدل کسب و کار	ورودی
۱۷	Idea	ایده	ورودی
۱۸	Team	تیم	ورودی
۱۹	Timing	زمان بندی	ورودی
۲۰	Return	بازدهی	هدف

کار، ایده، تیم، زمان بندی هر یک به ترتیب ۱۴٪، ۲۴٪، ۲۸٪، ۳۲٪ و ۴۲٪ ارزش استارتاپ را تشکیل می دهند. در این مقاله جهت پیش بینی بازدهی استارتاپ از داده های روزانه (۲۰۱۹ الی ۲۰۲۱) استفاده گردیده است:

همانگونه که مشاهده می فرمائید برخی نماگرها مانند ایده، تیم، زمان بندی و ... وجود دارند که مربوط به حوزه استارتاپها می باشند. این نماگرها می توانند قابلیت پیش بینی را افزایش دهند. براساس ادبیات، هریک از متغیرها درصدی از ارزش استارتاپ را نشان می دهند. به عنوان نمونه، تأمین مالی، مدل کسب و

جدول ۲. جامعه آماری

نام استارت‌آپ (نماد)	
۱	دراپ باکس (DBX)
محل استقرار	سانفرانسیسکو، کالیفرنیا (ایالات متحده)
صنعت	نرم‌افزار - زیرساخت
بنیان‌گذار	درو هوستون، آرش فردوسی ^۱
تاریخ تأسیس	۲۰۰۷
محصولات و خدمات	طراحی و توسعه نرم افزار مدیریت اسناد
ارزش	۹,۳۳ میلیارد دلار
نام استارت‌آپ (نماد)	
۲	(G24.DE) اسکوت ۲۴ ای
محل استقرار	مونیخ (آلمان)
صنعت	اطلاعات و محتوای استرنتی

¹ Drew Houston, Arash Ferdowsi

بنیان گذار	بیشیم هلدینگ شوئیز ^۱
تاریخ تأسیس	۱۹۹۸
محصولات و خدمات	پلتفرمی دیجیتالی برای بخش های املاک و مستقالات مسکونی در آلمان و بین الملل
ارزش	۴,۳۵ میلیارد دلار
نام استارتاپ (نماد)	
۳	(TIE.AS) تای کینتیکس
محل استقرار	هلند
صنعت	نرم افزار - برنامه
بنیان گذار	جان بی. ساندلین ^۲
تاریخ تأسیس	۱۹۸۷
محصولات و خدمات	توسعه، توزیع و فروش نرم افزارهای راه حل در هلند، ایالات متحده، آلمان، فرانسه و بین الملل
ارزش	۳۵,۵۹ میلیارد دلار

قطع^۵ و جهش^۶ است. قطع که باز ترکیب نیز نامیده می شود، برای تولید راه حل های جدید با ترکیب اطلاعات ژنتیک دو والدین بکار گرفته می شود. جهش عملگری است که برای حفظ تنوع ژنتیک یک نسل استفاده می شود و آن را برای نسل بعد آماده می کند. هر یک دارای مقدار و یا اندازه های تقریبی هستند. به عنوان نمونه، دی یونگ، ک. (۱۹۷۵) پیشنهاد کرد که مقدار تقریبی برای نرخ قطع و جهش می تواند به ترتیب حدود نرخ ۰.۰۱ و ۰.۰۰۱ باشد. تغییر این دو پارامتر می تواند منجر به فضای جستجوی متفاوت یعنی نوعی شناسایی^۷ و استخراج^۸ شود. همانگونه که می دانید، هر الگوریتمی با جمعیتی اولیه آغاز می شود. جدول (۳) پارامترهای الگوریتم ژنتیک را نشان می دهد:

استارتاپ هایی که در مرحله پیش بذر یا بذر^۳ هستند، با کمبود داده مواجه هستند. چون روش های مبتنی بر هوش مصنوعی و مدل های اقتصادسنجی با پایگاه داده کار می کنند، لازم است استارتاپ هایی را انتخاب کنیم که دارای برخی ویژگی ها مانند بورسی بودن، استقرار در کشورهای مختلف، فعالیت های مختلف و ... باشند.

الگوریتم ژنتیک

الگوریتم ژنتیک الگوریتمی تکاملی و بر مبنای باقی ماندن اعضای برتر و نظریه تکامل داروین است (بودیب، د، همکاران، ۲۰۱۱)^۴. فرایندی با پارامترهای مختلف مانند جمعیت اولیه،

¹ Beisheim Holding Schweiz AG

² Jan B. Sundelin

³ Pre-seed or seed

⁴ Boudieb, D., et al. 2011

⁵ Crossover

⁶ Mutation

⁷ Exploration

⁸ Exploitation

جدول ۳. پارامترهای الگوریتم ژنتیک

خطای خروجی	تابع فعال	تابع فعال	نرخ جهش	نرخ قطع	تعداد نسل	اندازه جمعیت	حداکثر تکرار
MSE	لجستیک	لجستیک	۰,۱	۰,۹	۵۰	۲۰	۱۰۰۰
	انتخاب والدین	جهش	روش دودویی ^۲	روش تک نقطه ای ^۳			
	روش چرخ رولت ^۱						

جهت کسب اطلاعات بهتر، از الگوریتم تبرید شبیه‌سازی شده^۴ به عنوان روش بهینه‌سازی استفاده گردیده‌است که می‌تواند عملگر جهش را متأثر کند. در الگوریتم ژنتیک، راه‌حل‌های جدید که فرزند نامیده می‌شوند، نتیجه قطع دو والد هستند. شکل (۴) فرایند الگوریتم ژنتیک به عنوان انتخاب ویژگی را نشان می‌دهد.

از ۷۰ درصد داده‌ها جهت آموزش و مابقی جهت آزمون و اعتبارسنجی استفاده گردیده است. ۰,۰۱ را به عنوان نرخ آموزش در نظر گرفته‌ایم که طی زمان و تکرار کاهش خواهد یافت. کروموزوم با ۲۴ بیت استفاده گردیده است که ۱۹ بیت نشان‌دهنده پذیرش یا عدم پذیرش متغیر و ۵ بیت دیگر نشان‌دهنده تعداد نرون‌های لایه پنهان می‌باشد.

شکل ۴. فرایند الگوریتم ژنتیک به عنوان انتخاب ویژگی

نسل‌های جدید، بهترین اعضا خواهد بود و تا زمان احتساب و تحقق شرایط دلخواه و مطلوب، این حلقه و فرایند ادامه خواهد یافت.

¹ Roulette wheel method

² Binary method

³ One-single point method

⁴ simulated annealing

شبکه عصبی مصنوعی

شبکه عصبی مصنوعی سیستم رایانشی است که تلاش می کند تا طرز تفکر انسان یا روش اندیشه او در تصمیم گیری را شبیه سازی و تقلید کند (آگاتونوویچ - کاسترین، س.، و بورسفورد، ر. ۲۰۰۰).^۱ شبکه عصبی می تواند از طریق داده ها یاد بگیرد و از طریق یادگیری و آموزش تقویت شود. این شبکه شامل سه لایه است: ۱. لایه ورودی ۲. لایه پنهان و ۳. لایه خروجی. نخست متغیرها یا شاخص های مورد نظر در لایه ورودی به عنوان متغیر ورودی قرار می گیرند. هر لایه شامل دو پارامتر اصلی است. ۱. وزن ۲. بایس^۲. در هر لایه، این دو پارامتر با هم جمع می شوند. سپس از تابع فعال سازی که برای شناسایی ویژگی های غیرخطی استفاده می شوند عبور می کنند. این فرایند مجددا در لایه پنهان تکرار شده اما این بار، وزن ها و بایس ها از تابع فعال سازی خطی عبور می کنند.

انواع شبکه های عصبی مانند شبکه عصبی پیشخور^۳ (FNN)، شبکه عصبی پیچشی^۴ (CNN) و ... وجود دارد. در این پژوهش، از شبکه عصبی پرسپترون چند لایه^۵ (MLP) استفاده استفاده کرده ایم. یکی از مهم ترین پارامترها در شبکه عصبی، الگوریتم یادگیری است. در این مقاله، از الگوریتم لوببرگ-

مارکوارت^۶ (LM) به عنوان الگوریتم بهینه سازی شبکه استفاده گردیده است. نرخ یادگیری اولیه و تعداد تکرار به ترتیب برابر با ۰,۰۱ و ۱۰۰۰ هستند. پارامترهای شبکه عصبی در جدول (۴) نمایش داده شده اند:

جدول ۴. پارامترهای شبکه عصبی

پارامترها	توضیحات
آموزش	پس انتشار (BP)
الگوریتم بهینه سازی	لوببرگ - مارکوارت (LM)
نرخ یادگیری	۰,۰۱
تکرار	۱۰۰۰
تابع فعال سازی	تانژانت-سیگموئید
	خطی ساده

همانند الگوریتم ژنتیک، ۷۰ درصد داده ها جهت آموزش و مابقی به آزمون و اعتبارسنجی اختصاص یافته است. شکل (۵) روش پژوهشی شبکه عصبی جهت انتخاب راه حل بهینه را نشان می دهد:

⁴Convolutional Neural Network

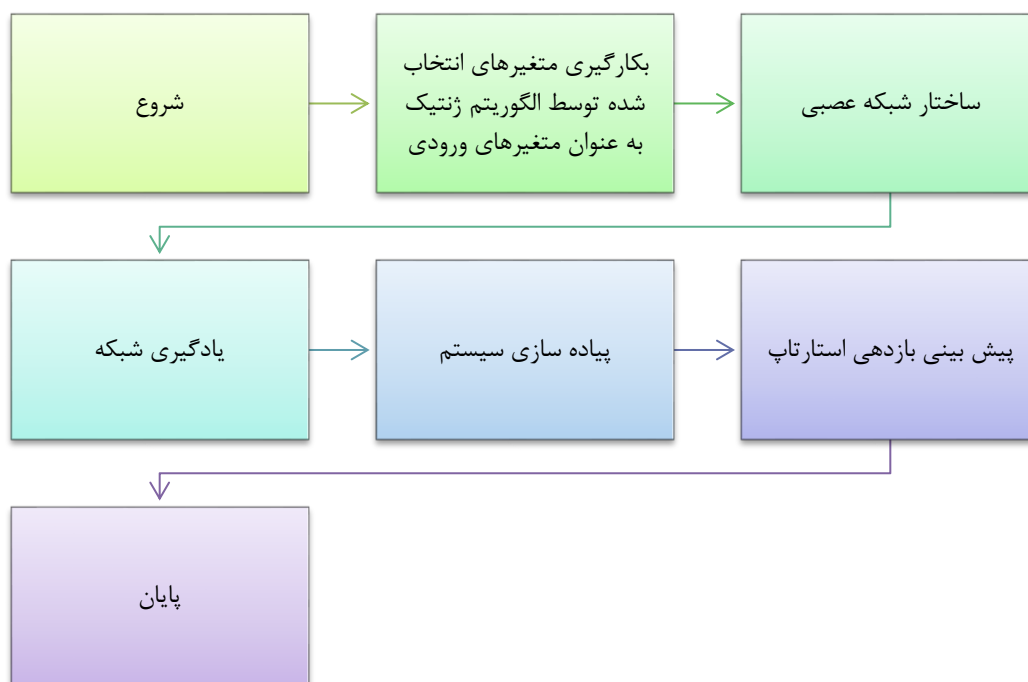
⁵ Multi-layer perceptron

⁶ Levenberg-Marquardt

¹ Agatonovic-Kustrin, S., & Beresford, R. 2000

² Bias

³ Feedforward Neural Network

شکل ۵. فرایند شبکه عصبی مصنوعی

همانگونه که پیش تر بیان کردیم، هر مدلی دارای محدودیت‌ها و مفروضاتی است. بنابراین، مدل‌های اقتصادسنجی نیز از این قاعده مستثنی نیستند. زمانی که می‌خواهید تحلیل رگرسیون انجام دهید، لازم است چند گام را در نظر بگیرید:

- خطی بودن: بررسی خطی بودن نخستین گام در تحلیل رگرسیون و بسیار مهم است زیرا نوع روش‌هایی که می‌توانید براساس نتایج بدست آمده بکار بگیرید را مشخص می‌کند. می‌توانید از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف^۵ (K-S) یا جارک-برای^۶ (J-B) برای بررسی خطی بودن استفاده کنید.
- مانایی: پیش از انجام تحلیل رگرسیون لازم است اطمینان حاصل فرمائید که سری زمانی مانا باشد. آزمون ریشه واحد^۷ مانند آزمون دیکی فولر^۸ تعمیم یافته^۸ یا تفاضل گیری می-توانند جهت هموارسازی روند و واریانس ثابت بکار برده شوند زیرا روند و فصلی بودن مقدار سری زمانی در زمان‌های مختلف را متأثر خواهد کرد (ریابکو، د. ۲۰۱۹).

مدل‌های اقتصادسنجی

اقتصاد دارای زبان منحصر به فرد خود است. مدل‌های اقتصادسنجی، مدل‌های آماری هستند که در اقتصادسنجی مورد استفاده قرار می‌گیرند (بالتاگیااماری هستند که در اقتصادسنجی مورد استفاده قرار می‌گیرند (بالتاگی، ب. ه. ۲۰۱۱). زمانی که تصمیم دارید ارتباطات بین نماگرها یا متغیرهای مختلف اقتصادی را توضیح دهید، مدل‌های اقتصادسنجی می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. یکی از مهم‌ترین مفاهیم در اقتصادسنجی تحلیل رگرسیون است. تحلیل رگرسیون فرایندی آماری است که برای تخمین مورد استفاده قرار می‌گیرد (چاترجی، س.، و هادی، ا. س. ۲۰۱۳). در تحلیل رگرسیون، دو نوع متغیر وجود دارد: ۱. متغیر (های) وابسته ۲. متغیر (های) مستقل. دو نوع تحلیل رگرسیون نیز وجود دارد: ۱. تحلیل رگرسیون چند متغیره^۳ ۲. تحلیل رگرسیون تک متغیره^۴.

⁶ Jarque-bera test

⁷ Unit root test

⁸ Augmented Dicky Fuller (ADF) test

⁹ Ryabko, D. 2019

¹ Baltagi, B. H. 2011

² Chatterjee, S., & Hadi, A. S. 2013

³ multivariate regression analysis

⁴ Univariate regression analysis.

⁵ Kolmogorov- Smirnov test

β_1 : ضریب x_i

: متغیر مستقل x_i

در نهایت، بازدهی را برای یک روز بعد با بکارگیری مدل $ARIMA^1$ پیش بینی کرده ایم. مدل $ARIMA$ تحلیلی آماری است که از داده های سری زمانی جهت درک بهتر پایگاه داده یا پیش بینی روندهای آتی مورد استفاده قرار می گیرد. شکل (۶) فرایند تحلیل رگرسیون را نمایش می دهد:

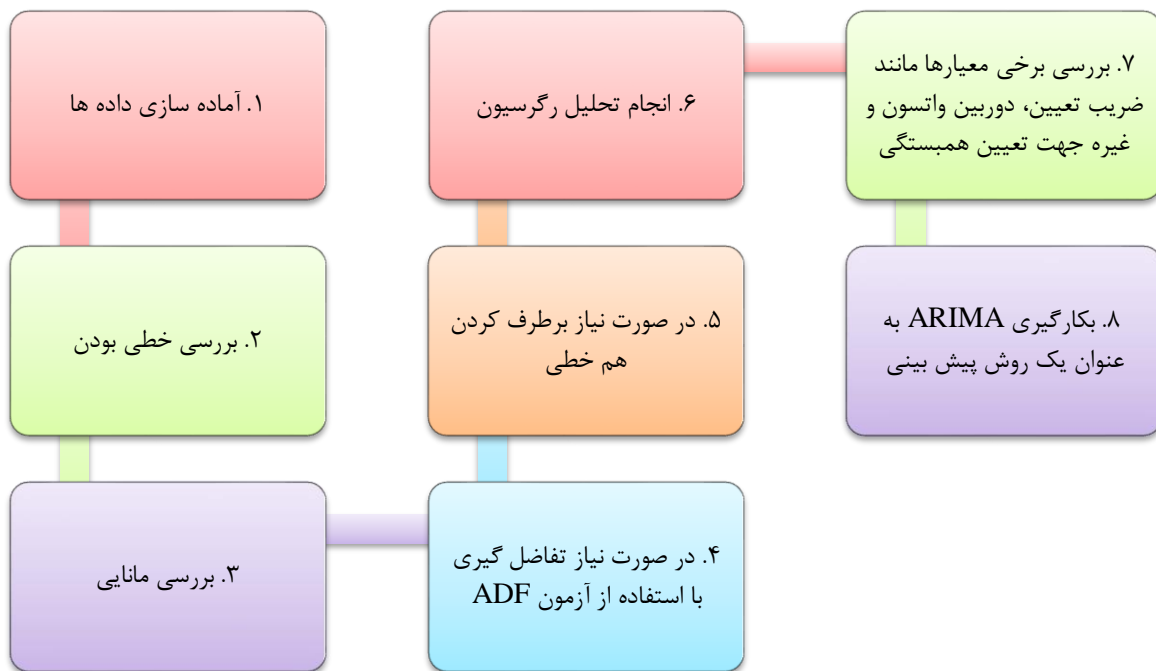
پس از بررسی این دو فرض، می توانید رگرسیون را انجام دهید. یک رگرسیون ساده خطی به همراه یک متغیر مستقل و دو متغیر مستقل در زیر نشان داده شده است:

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_i + \varepsilon_i, \quad i = 1, \dots, n \quad (2)$$

بگونه ای که:

متغیر وابسته: y_i

عرض از مبدأ: β_0

شکل ۶. فرایند تحلیل رگرسیون

همبستگی بین دارایی های پرخطر ثابت است. در این حالت،

ارزش در معرض ریسک همانند زیر محاسبه می شود:

$$VaR_{1-\alpha} = \mu_p - \hat{\sigma}^{-1}(1 - \alpha) \cdot \sigma_p \quad (3)$$

بگونه ای که μ_p و σ_p به ترتیب میانگین و واریانس شرطی پورتفولیو هستند و $\hat{\sigma}^{-1}$ تابع چگالی تجمعی معکوس است در سطح احتمال α است. در مسئله بهینه سازی پورتفوی، VaR بصورت حداقل ارزش حقیقی ای (γ) است که از $w'r$ با احتمال α تجاوز نمی کند. این تعریف بصورت زیر نشان داده می شود:

بهینه سازی سبد سرمایه گذاری

پس از پیش بینی بازدهی شرکت ها، پورتفوی بهینه ای شامل سود بیشینه و ریسک کمینه ایجاد خواهیم کرد. بنابراین، از مدل ارزش در معرض ریسک $^2 VaR$ و ارزش در معرض ریسک شرطی $^3 C-VaR$ جهت تخمین حداکثر ریسک محتمل یا بیشترین زیان استفاده کرده ایم.

ارزش در معرض ریسک (VaR)

بدلیل آنکه تمرکز این مقاله درباره بهینه سازی پورتفو است فرض می کنیم که بازدهی از توزیع نرمال پیروی می کنند و

³ Conditional Value at Risk

¹ autoregressive integrated moving average (ARIMA)

² Value at Risk

ارزش در معرض ریسک شرطی (C-VaR)

معیار دیگر اندازه‌گیری ریسک، C-VaR می‌باشد که توسط اوربایس و راکافلار^۱ (۱۹۹۹) معرفی گردید. این شاخص دارای مزایایی به نسبت VaR است. یکی از آن‌ها این است که C-VaR می‌تواند ریسک را تحت شرایط اقتصادی نامطلوب تخمین بزند. به عبارتی دیگر، VaR زیان مورد انتظار را تحت سطح اطمینان یا احتمال خاص در شرایط بازار عادی اندازه می‌گیرد درحالی‌که C-VaR اطلاعات مفیدی درباره بازار و زیان مورد انتظار طی شرایط اقتصادی غیرقابل انتظار می‌دهد. از سویی دیگر، C-VaR اطلاعاتی را درباره سمت چپ منحنی توزیع می‌دهد زمانی که زیان مورد انتظار از VaR تجاوز کند. C-VaR می‌تواند بصورت ریاضی همانند زیر نمایش داده شود:

$$CVaR_{1-a} = E(X \cdot X > VaR_{1-a}) \quad (۹)$$

طبق تعریف VaR و با فرض $f(x)$ به عنوان تابع چگالی، C-VaR می‌تواند به صورت زیر نشان داده شود:

$$CVaR_{1-a} = \frac{1}{\alpha} \int_{-\infty}^{VaR_{1-a}} x f(x) dx \quad (۱۰)$$

اگر $f(x)$ به عنوان تابع چگالی نرمال در نظر گرفته شود، C-VaR بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$CVaR_{1-a} = \mu_p - a^{-1} \cdot \varphi [\Phi^{-1}(1 - \alpha)] \cdot \sigma_p \quad (۱۱)$$

بگونه‌ای که φ چگالی نرمال استاندارد و Φ تابع توزیع تجمعی می‌باشد. مشخص است که C-VaR از VaR بزرگتر است. مسائل می‌توانند توسط معیار اندازه‌گیری ریسک C-VaR حل و بهینه‌سازی شوند:

$$CVaR_{1-a} = -w'\mu r + a^{-1} \cdot \varphi [\Phi^{-1}(1 - \alpha)] \cdot \sqrt{w'\Omega r w} \quad (۱۲)$$

$$s.t. \quad 1 \cdot w'e = 1$$

2. $\mu p = w'\mu r = \Gamma$
نخست، بازدهی را محاسبه کرده‌ایم. سپس، پورتنفوی با مبلغی معین مثلا حدود ۱ میلیون دلار تشکیل داده‌ایم. در گام بعد، این پورتنفوی را با مدل‌های VaR و C-VaR بهینه کرده‌ایم. در نهایت، مرز کار را نیز محاسبه گردیده‌است.

$$VaR_{\alpha}(w) = \text{Min}\{\gamma: P(\gamma \leq -w'r) \leq \alpha\} \quad (۴)$$

بگونه‌ای که w بردارهای بازدهی و وزن‌های دارایی‌های ریسکی هستند و $\bar{R}_p = w'r$ میانگین پورتنفوی است. همچنین، P برابر با توزیع احتمال بازدهی دارایی است. از این-رو، مسئله بهینه‌سازی پورتنفوی براساس تعریف VaR می‌تواند بصورت زیر نوشته شود:

$$\text{Min}_w \gamma \quad (۵)$$

$$s.t. \quad w'e = 1$$

بگونه‌ای که e بردار یک‌ه است و محدودیت بودجه بیان می‌کند که مجموع اوزان دارایی برابر با ۱ است. در مالی، فرض می‌شود که توزیع و بازدهی نرمال با بردار میانگین μr و ماتریس واریانس-کوواریانس Ωr است. با بکارگیری و فرض رویکرد پارامتریک، پورتنفوی بهینه همانند زیر است:

$$\text{Min } VaR_{\alpha}(w) = -w'\mu r + \Phi^{-1}(\alpha) \cdot \sqrt{w'\Omega r w} \quad (۶)$$

$$s.t. \quad 1 \cdot w'e = 1$$

$$2 \cdot \mu p = w'\mu r = \Gamma$$

بگونه‌ای که Γ سود مورد نظر و دومین محدودیتی است که نشان می‌دهد میانگین مورد انتظار پورتنفوی باید برابر با Γ باشد. μr و Ωr بسادگی به ترتیب با توجه به معادله ۷ و ۸ بدست می‌آیند:

$$\mu r = \begin{bmatrix} \mu 1 \\ \mu 2 \\ \vdots \\ \mu n \end{bmatrix}, \quad \Omega r = \begin{bmatrix} \sigma 11 & \sigma 12 & \dots & \sigma 1n \\ \sigma 21 & \sigma 22 & \dots & \sigma 2n \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \sigma n1 & \sigma n1 & \dots & \sigma nn \end{bmatrix} \quad (۷)$$

بگونه‌ای که:

$$\mu_i = E(r_i), \quad \sigma_{ij} = E[(r_i - \mu_i)(r_j - \mu_j)] \quad (۸)$$

¹ Uryasev and Rockafellar (1999)

یافته‌های پژوهش

رگرسیون استفاده کرده‌ایم. VaR و C-VaR دو روشی هستند که جهت بهینه‌سازی پورتفوی مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

همانگونه که پیش‌تر بیان کردیم، تصمیم داریم بازدهی استارتاپ را برای سه استارتاپ مانند G24.DE, DBX و TIE.AS با استفاده از داده‌های تاریخی روزانه سه سال اخیر پیش‌بینی کنیم. الگوریتم ژنتیک به عنوان انتخاب ویژگی و شبکه عصبی برای یافتن راه حل بهینه استفاده گردیده است. جهت قابلیت مقایسه، از مدل‌های اقتصادسنجی مانند تحلیل

الگوریتم ژنتیک

بعد از جمع‌آوری داده‌ها، لازم است آن‌ها را پردازش و آماده کنیم. جدول (۵) داده‌های نرمال شده را نمایش می‌دهد:

جدول ۵. جدول نمایش داده‌ها

DBX										
No	Open	High	Low	Close	^TNX	CBBTCUSD	DCOILBRENTU	DJIA	...	Return
1	-0.50804	-0.50217	-0.42956	-0.43888	0.892341	-0.96577	0.172756	-0.50024	...	0.33455
2	-0.45444	-0.50838	-0.39506	-0.50978	0.798687	-0.96102	0.151096	-0.5793	...	0.822897
...
722	0.074449	0.018001	0.136285	0.08802	-0.14836	1	0.913622	1	...	0.514308
G24.DE										
No	Open	High	Low	Close	^TNX	CBBTCUSD	DCOILBRENTU	DJIA	...	Return
1	-0.87023	-0.85980	-0.90575	-0.86608	0.892341	-0.967665	0.172756	-0.50023	...	0.242708
2	-0.90956	-0.88431	-0.91666	-0.91593	0.798687	-0.963186	0.151096	-0.57929	...	0.564142
...
729	0.117719	0.119608	0.140873	0.121212	-0.14135	0.882458	0.650574	0.883618	...	0.467623
TIE.AS										
No	Open	High	Low	Close	^TNX	CBBTCUSD	DCOILBRENTU	DJIA	...	Return
1	-0.96915	-0.95886	-0.96858	-0.95800	0.892341	-0.969836	0.172756	-0.51355	...	0.537009
2	-0.97943	-0.95372	-0.98429	-0.95275	0.798687	-0.965659	0.151096	-0.59050	...	0.45144
...
742	0.568123	0.568123	0.581152	0.580052	-0.23763	0.943655	0.607255	0.796214	...	0.549234

متغیرهای مورد استفاده به عنوان ورودی و هدف را نشان می‌دهد:

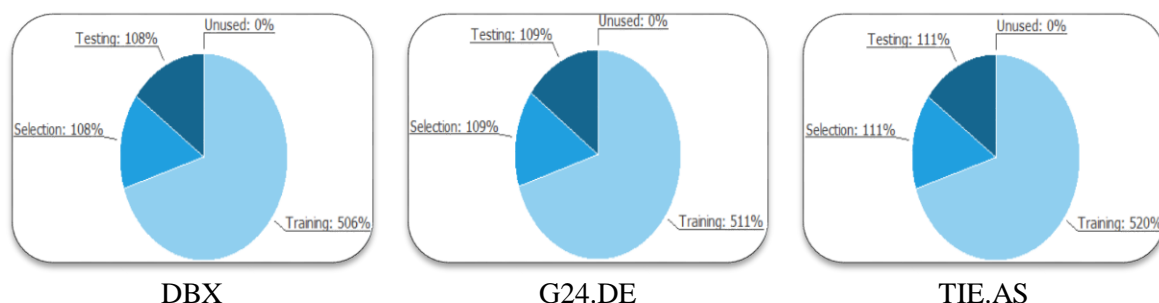
همانگونه که قابل مشاهده است، انواع نماگرها به عنوان متغیرهای ورودی استفاده گردیده‌اند. جدول (۶) فهرستی از

جدول ۶. جدول متغیرها

No	Name	Use	No	Name	Use
1	Open	Input	11	NASDAQCOM	Input
2	High	Input	12	SP500	Input
3	Low	Input	13	US dollar index	Input
4	Close	Input	14	WILL5000INDFC	Input
5	^TNX	Input	15	Funding	Input
6	CBBTCUSD	Input	16	Business model	Input
7	DCOILBRENTU	Input	17	Idea	Input
8	DJIA	Input	18	Team	Input
9	DTWEXBGS	Input	19	Timing	Input
10	Gold price	Input	20	Return	Target

همانگونه که بیان کردیم، از ۷۰ درصد داده‌ها به عنوان آموزش و مابقی جهت آزمون و اعتبارسنجی استفاده گردیده است.

از ۲۰ متغیر (۱۹ متغیر ورودی و ۱ متغیر هدف) استفاده گردیده است. متغیرهای زیادی وجود دارند که می‌توانند قابلیت پیش‌بینی را افزایش دهند.

شکل ۷. نمودار دایره‌ای مشاهدات

یکی از مهم‌ترین نماگرهایی که می‌تواند جهت درک بهتر اهمیت متغیرها مفید باشد، همبستگی است. جدول (۷) ضریب همبستگی بین ورودی‌ها و هدف را نشان می‌دهد.

جدول ۷. همبستگی ورودی - هدف

DBX			G24.DE			TIE.AS		
Variables	type	Return	Variables	type	Return	Variables	type	Return
US dollar index	Linear	0.055739	US dollar index	Linear	-0.077643	^TNX	Linear	-0.055033
CBBTCUSD	Linear	-0.047404	SP500	Linear	-0.073814	DCOILBRENTU	Linear	-0.04633
High	Linear	-0.047172	NASDAQCOM	Linear	-0.072948	US dollar index	Linear	0.043474
DCOILBRENTU	Linear	-0.046661	WILL5000INDFC	Linear	-0.071625	Gold price	Linear	0.038137
Open	Linear	-0.044245	DJIA	Linear	-0.07064	NASDAQCOM	Linear	0.016387
Timing	Linear	-0.044023	High	Linear	-0.065849	Timing	Linear	-0.014995
Team	Linear	-0.044023	Open	Linear	-0.065164	Team	Linear	-0.014995
Idea	Linear	-0.044023	Timing	Linear	-0.063166	Idea	Linear	-0.014995
Business model	Linear	-0.044023	Team	Linear	-0.063166	Business model	Linear	-0.014995
Funding	Linear	-0.044023	Idea	Linear	-0.063166	Funding	Linear	-0.014995
Close	Linear	-0.044023	Business model	Linear	-0.063166	Close	Linear	-0.014995
Low	Linear	-0.03768	Funding	Linear	-0.063166	DTWEXBGS	Linear	0.013971
DJIA	Linear	-0.024628	Close	Linear	-0.063166	Low	Linear	-0.010277
Gold price	Linear	0.022602	Low	Linear	-0.060027	High	Linear	-0.009284
^TNX	Linear	-0.01475	DTWEXBGS	Linear	0.055138	Open	Linear	-0.008858
SP500	Linear	-0.013109	Gold price	Linear	-0.048585	WILL5000INDFC	Linear	0.006012
DTWEXBGS	Linear	-0.01257	CBBTCUSD	Linear	-0.046648	CBBTCUSD	Linear	-0.004019
WILL5000INDFC	Linear	-0.008415	DCOILBRENTU	Linear	-0.026154	SP500	Linear	0.003305
NASDAQCOM	Linear	0.001767	^TNX	Linear	0.01507	DJIA	Linear	-0.002706

در استارتاپ DBX و G24.DE بیشترین همبستگی بین بازدهی و شاخص دلار ایالات متحده است بگونه ای که در استارتاپ TIE.AS شاخص اوراق خزانه ۱۰ ساله امریکا بیشترین همبستگی را با بازدهی دارد. از انتخاب مدل جهت یافتن شبکه عصبی با خطای بهینه استفاده گردیده است. دو نوع انتخاب مدل وجود دارد: ۱.

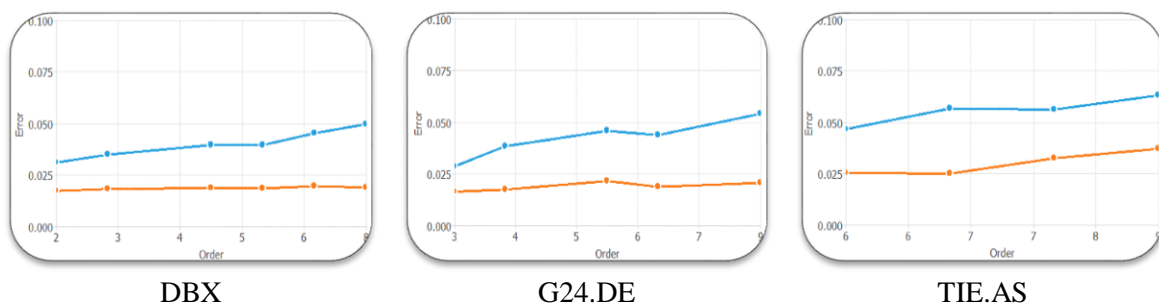
انتخاب مرتبه که جهت یافتن بهترین ساختار بکار می رود. ۲. انتخاب ورودی که جهت یافتن مهم ترین متغیرها بکار می رود. الگوریتم انتخاب مرتبه مورد نظر در این مقاله الگوریتم شبیه سازی تبرید می باشد. این الگوریتم روشی تصادفی الهام گرفته از صنعت متالورژیکی است. پارامترهای الگوریتم انتخاب مرتبه در جدول (۸) نمایش داده شده است:

جدول ۸. پارامترهای الگوریتم انتخاب مرتبه

پارامترها	توضیحات	مقدار
مرتبه کمینه	تعداد پرسپترون پنهان کمینه مورد ارزیابی	۱
مرتبه بیشینه	تعداد پرسپترون پنهان بیشینه مورد ارزیابی	۱۰
نرخ خنک سازی	عامل کاهش دما برای شبیه سازی تبرید	۰.۵
تعداد امتحان	تعداد آزمایش برای هر شبکه عصبی	۳
آستانه خطا	آستانه تحمل برای خطای انتخاب در آموزش الگوریتم	۰.۰۱
انتخاب زیان هدف	مقدار هدف برای خطای انتخاب	۰
حداقل دما	دمای کمینه قابل دستیابی در الگوریتم شبیه سازی تبرید	۰.۰۰۱
حداکثر تعداد تکرار	حداکثر تعداد تکرار جهت اجرای الگوریتم	۱۰۰
حداکثر زمان	حداکثر زمان برای الگوریتم انتخاب مرتبه	۳۶۰۰
نمایش تاریخچه خطای آموزش	ترسیم نمودار به همراه خطای آموزش هر تکرار	بله
نمایش تاریخچه خطای انتخاب	ترسیم نمودار به همراه خطای انتخاب هر تکرار	بله

تاریخچه خطا برای مجموعه های مختلف طی انتخاب مرتبه شبیه سازی تبرید می تواند در شکل بعد مشاهده شود. خط آبی

خطای یادگیری را نشان می دهد و خط نارنجی نماد خطای انتخاب است.

شکل ۸. نمودار خطای شبیه سازی تبرید

جدول (۹) نتایج انتخاب مرتبه را با استفاده از الگوریتم بهینه- سازی شبیه سازی تبرید نشان می‌دهد. این نتایج شامل مقادیر نهایی شبکه عصبی، مقدار خطا و الگوریتم انتخاب مرتبه است.

جدول ۹. نتایج انتخاب مرتبه

TIE.AS	G2.DE	DBX	پارامترها
۶	۳	۲	مرتبه بهینه
۰.۰۴۶۷۷۲	۰.۰۲۸۷۰۱	۰.۰۳۱۰۸۳۲	خطای یادگیری بهینه
۰.۰۲۵۴۰۴	۰.۰۱۶۳۷۸	۰.۰۱۷۲۳۱۶	خطای انتخاب بهینه
۵	۵	۵	تعداد تکرار
۰:۰۲	۰:۰۱	۰:۰۲	زمان انجام محاسبات

جدول (۹) تعداد نرون بهینه و مناسب در لایه پنهان را برای سه استارت‌آپ نشان می‌دهد که به ترتیب ۲، ۳ و ۶ است. جدول (۱۰) پارامترهای الگوریتم ژنتیک را به عنوان مدل انتخاب ورودی نشان می‌دهد:

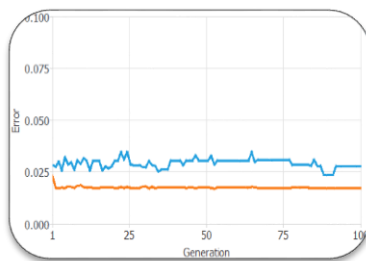
جدول ۱۰. پارامترهای انتخاب ورودی

مقدار	توضیحات	پارامترها
۱	تعداد امتحان برای هر شبکه عصبی	تعداد آزمایش
۰.۰۱	مقدار آستانه برای خطای انتخاب در آموزش الگوریتم	آستانه تحمل
۲۰	اندازه جمعیت هر نسل	اندازه جمعیت
تصادفی	روش ایجاد جمعیت اولیه مورد استفاده در این الگوریتم	روش ایجاد جمعیت اولیه
بر مبنای رتبه	روش تخصیص تابع تناسب مورد استفاده در این الگوریتم	روش تخصیص تناسب
یکنواخت	روش قطع مورد نظر در این الگوریتم	روش قطع
۲	تعداد اعضای که همواره برای ترکیب انتخاب خواهند شد	اندازه نخبه گرایی
۰	نقطه نخست در ترکیب تک نقطه ای و دونقطه ای استفاده گردیده است. اگر برابر با ۰ باشد، الگوریتم نقطه ای تصادفی را برای هر جفت نوزاد انتخاب می‌کند	قطع نخستین نقطه
۰	نقطه دوم در روش قطع دو نقطه ای استفاده گردیده است. اگر برابر با ۰ باشد، الگوریتم نقطه ای تصادفی را برای هر جفت نوزاد انتخاب می‌کند	قطع دومین نقطه
۱.۵	تخصیص تابع تناسب براساس رتبه به مقادیر برای فشار انتخابی بزرگتر از ۰ اجازه می‌دهد	فشار انتخاب
۰.۰۵	این پارامتر عملگر جهش است	نرخ جهش
۰	مقدار هدف برای خطای انتخاب	انتخاب زیان دهف

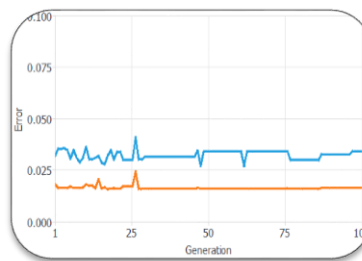
۱۰۰	تعداد بیشینه نسل ها جهت اجرای الگوریتم	حداکثر تعداد نسل
۳۶۰۰	حداکثر زمان برای الگوریتم انتخاب ورودی	حداکثر زمان
بله	ترسیم نمودار به همراه خطای آموزش بهینه هر نسل	ترسیم تاریخچه خطای آموزش
بله	ترسیم نمودار به همراه خطای انتخاب بهینه هر نسل	ترسیم تاریخچه خطای انتخاب
بله	ترسیم نمودار به همراه میانگین خطای انتخاب بهینه هر نسل	ترسیم تاریخچه میانگین نسل
خیر	ترسیم نمودار به همراه انحراف استاندارد خطای انتخاب بهینه هر نسل	ترسیم تاریخچه انحراف استاندارد نسل

مقدار نهایی بعد از ۱۰۰ نسل برابر با $۰,۰۲۸۲۳۲۹$ ، $۰,۰۳۵۳۳۶۹$ و $۰,۰۵۲۲۹۸۸$ است. خط نازنجی نماد خطای انتخاب است که مقادیر اولیه به ترتیب برابر با $۰,۰۲۳۰۳۲۳$ ، $۰,۰۱۸۰۷۵۶$ و $۰,۰۲۵۷۴۳۹$ است و مقادیر نهایی بعد از ۱۰۰ نسل برابر با $۰,۰۲۳۰۳۲۳$ ، $۰,۰۱۶۳۱۳۵$ و $۰,۰۲۸۷۲۲۲$ است.

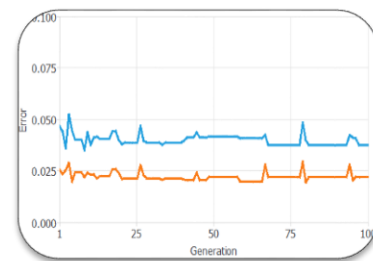
شکل (۹) تاریخچه خطای انتخاب ورودی با استفاده از الگوریتم ژنتیک را نشان می دهد. خط آبی خطای یادگیری است که مقادیر اولیه برای DBX، G24.DE و TIE.AS به ترتیب $۰,۰۲۸۲۳۲۹$ ، $۰,۰۳۱۸۷۴۴$ و $۰,۰۴۶۷۴۴۸$ است.

DBX

G24.DE

TIE.AS

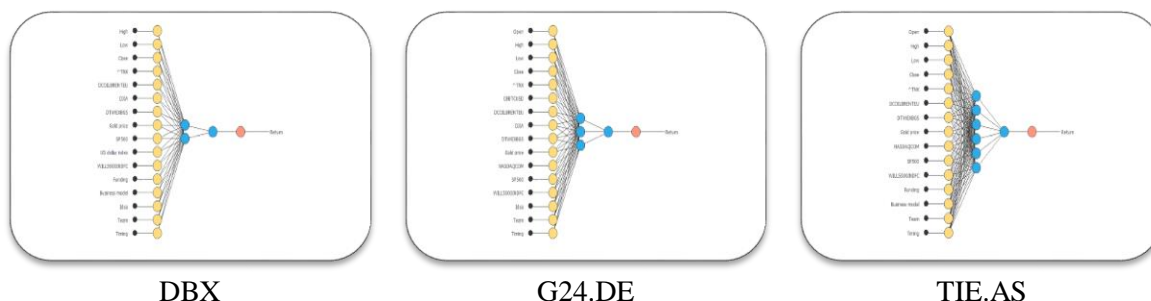
شکل ۹. نمودار خطای الگوریتم ژنتیک

جدول (۱۱) نتایج انتخاب ورودی بوسیله الگوریتم ژنتیک را نمایش می دهد. این جدول شامل برخی پارامترهای بهینه مانند تعداد متغیرهای ورودی بهینه، تعداد نسل ها و ... است.

جدول ۱۱. نتیجه انتخاب ورودی بوسیله الگوریتم ژنتیک

TIE.AS	G24.DE	DBX	پارامترها
۱۵	۱۶	۱۶	تعداد بهینه ورودی
$۰,۰۵۲۲۹۹$	$۰,۰۳۵۳۳۷$	$۰,۰۲۸۲۳۳$	خطای بهینه آموزش
$۰,۰۲۸۷۲۲$	$۰,۰۱۶۳۱۴$	$۰,۰۲۳۰۳۲$	خطای بهینه انتخاب
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	تعداد نسل ها
۰:۱۵	۰:۰۴	۰:۰۲	زمان محاسبه

شکل (۱۰) نتایج بصری مانند تعداد متغیرهای ورودی و لایه-های مخفی را نشان می‌دهد. دایره‌های زرد نورون‌های مقیاس‌گذاری شده و دایره‌های آبی نورون‌های پرسپترون و دایره‌های قرمز نورون‌های بدون مقیاس‌گذاری شده را نشان می‌دهد.

شکل ۱۰. ساختار نهایی

در نهایت، می‌توانید خطاها را براساس توابع زیان مختلف مانند SSE، MSE و ... در جدول (۱۲) ملاحظه بفرمائید.

جدول ۱۲. تخمین خطا براساس توابع خطای مختلف

DBX			
آزمون	انتخاب	آموزش	پارامترها
29.2952	29.2654	130.862	SSE
0.271252	0.270975	0.25862	MSE
0.520819	0.520553	0.508547	RMSE
16.434	15.81	17.0099	NSE
39.5928	39.5988	179.583	Minkowski error
G24.DE			
آزمون	انتخاب	آموزش	پارامترها
26.7845	27.9491	128.194	SSE
0.245729	0.256414	0.250869	MSE
0.495711	0.506373	0.500869	RMSE
15.8858	16.0352	16.5762	NSE
37.2006	38.3036	177.208	Minkowski error
TIE.AS			
آزمون	انتخاب	آموزش	پارامترها
28.3731	31.523	139.476	SSE
0.255613	0.283991	0.268224	MSE
0.505582	0.532908	0.517903	RMSE
17.5963	14.2163	15.7846	NSE
39.0573	42.0131	189.218	Minkowski error

نتایج شبکه عصبی مصنوعی

الگوریتمها و پارامترهای شبکه در جدول (۱۳) نمایش داده

شده‌اند:

ANN برای یافتن راه حل بهینه استفاده گردیده است.

متغیرهای ورودی ANN متغیرهایی هستند که توسط

الگوریتم ژنتیک شناسایی و بدست آمده‌اند.

جدول ۱۳. پارامترهای شبکه

پارامترها	
تقسیم داده	تصادفی (dividerand)
آموزش	گرادینان مزدوج مقیاس دهی شده (Trainscg)
عملکرد	میانگین مربعات خطا (MSE)
محاسبات	MEX

بعد از آموزش شبکه توسط پارامترهای مورد نظر، پیشرفت و

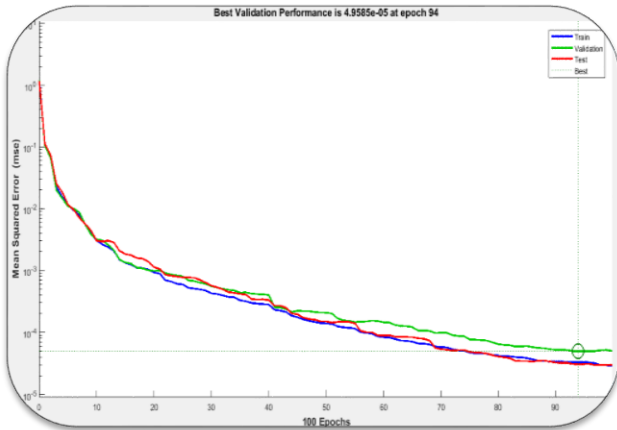
نتایج زیر حاصل شده است:

جدول ۱۴. دستاورد شبکه

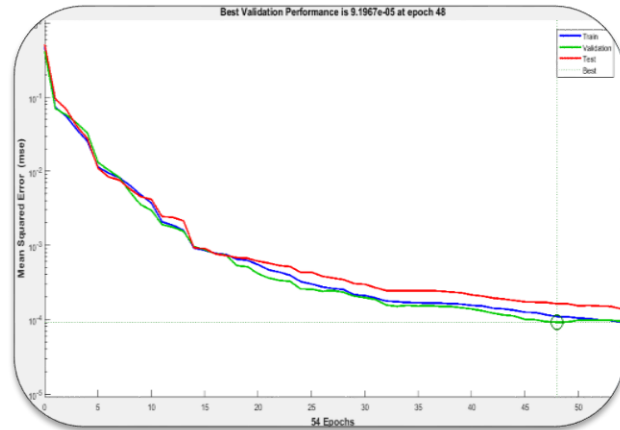
DBX			
پارامترها	مقدار اولیه	نتایج	مرز بالایی (مقدار)
تکرار	۰	۱۰۰	۱۰۰۰
زمان	-	۰:۰۰:۰۰	-
عملکرد	۱.۲۲	۲.۹۱E-۰۵	۰.۰۰
گرادینان	۲.۷۹	۰.۰۰۰۷۱۶	۱.۰۰e-۰۶
بررسی های تأیید	۰	۶	۶
G24.DE			
پارامترها	مقدار اولیه	نتایج	مرز بالایی (مقدار)
تکرار	۰	۵۴	۱۰۰۰
زمان	-	۰:۰۰:۰۰	-
عملکرد	۰.۴۸۳	۹.۲۰e-۰۵	۰.۰۰
گرادینان	۱.۵۱	۰.۰۰۲۸۰	۱.۰۰e-۰۶
بررسی های تأیید	۰	۶	۶
TIE.AS			
پارامترها	مقدار اولیه	نتایج	مرز بالایی (مقدار)
تکرار	۰	۵۸	۱۰۰۰
زمان	-	۰:۰۰:۰۰	-
عملکرد	۰.۵۴۷	۰.۰۰۰۱۰۲	۰.۰۰
گرادینان	۲.۰۴	۰.۰۰۱۷۸	۱.۰۰e-۰۶
بررسی های تأیید	۰	۶	۶

شکل (۱۱) عملکرد شبکه را طی هر تکرار نمایش می دهد:

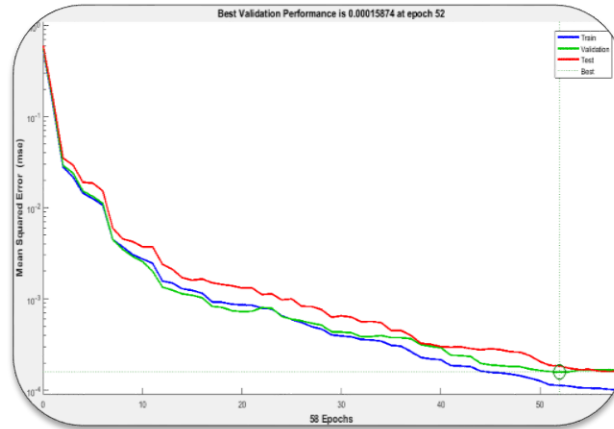
پارامترهای مختلف وظایف مختلفی دارند. به عنوان مثال، گرادینان شاخصی است که می تواند به عنوان بارومتر عمل کند و وضعیت یادگیری را نمایش دهد.

DBX

G24.DE

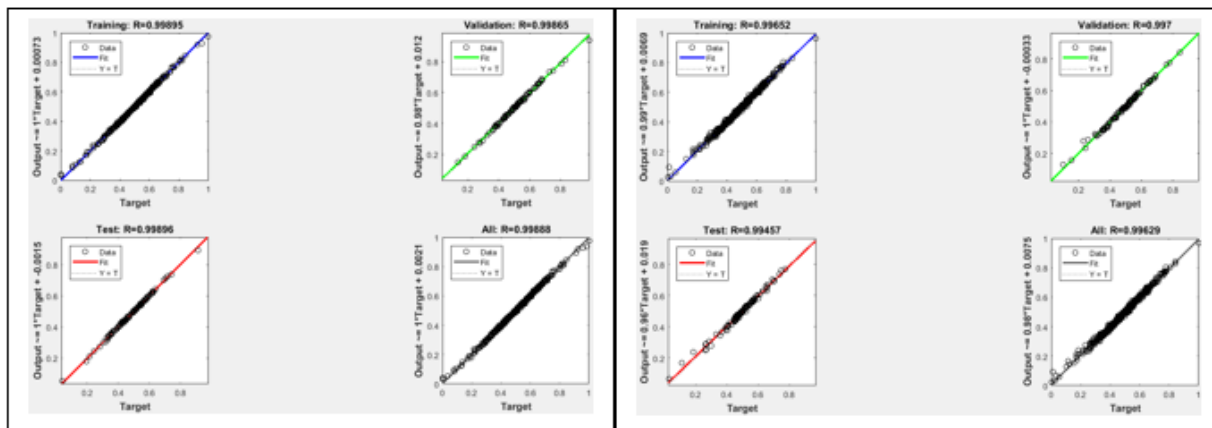
TIE.AS

شکل ۱۱. عملکرد شبکه عصبی طی هر تکرار

درباره هیستوگرام خطا، لطفاً به شکل الف در پیوست مراجعه فرمائید). مرحله نهایی، رگرسیون است. این مرحله شامل سه بخش از جمله آموزش، اعتبارسنجی و آزمون است. شکل ۱۲

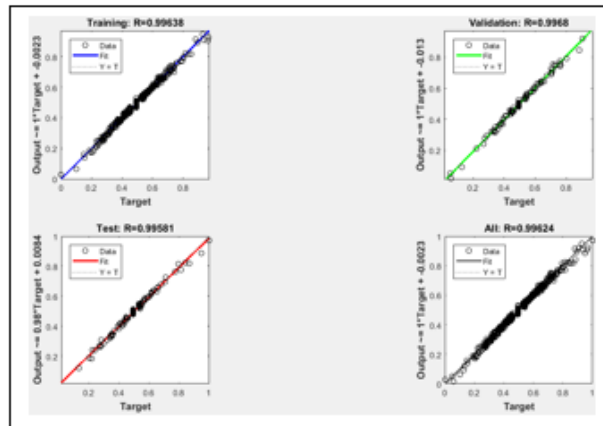
بهترین عملکرد برای DBX، G24.DE و TIE.AS به ترتیب ۰,۰۰۰۰۴۹۵۸۵، ۰,۰۰۰۰۹۱۹۶۷ و ۰,۰۰۰۱۵۸۷۴ در تکرارهای ۹۴، ۴۸ و ۵۲ هستند. (جهت کسب اطلاعات بیشتر

رگرسیون (داده های فیت شده) به ازای هر پایگاه داده را نشان می دهد:

DBX

G24.DE

TIE.AS

شکل ۱۲. تحلیل رگرسیون (داده های واقعی در برابر پیش بینی)

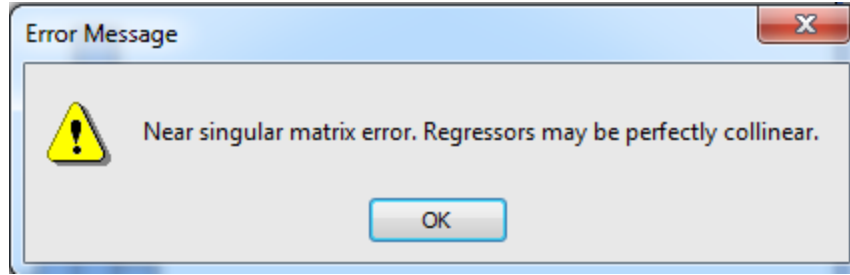
مدل های اقتصادسنجی

همانگونه که پیش تر بیان کردیم، مدل های اقتصادسنجی دارای مفروضات متعددی مانند نرمال بودن، خطی بودن، مانایی و غیره هستند. در این مقاله، بدلیل آنکه بازدهی لگاریتمی استفاده گردیده است، سری های زمانی نرمال و مانا هستند. در نتیجه، هیچ نیازی به آزمون مانایی نیست. بعد از انجام رگرسیون، شکل (۱۳) برای هر سه استارتاپ نمایان گردیده است:

برخی معیارهای اندازه گیری وجود دارند که می توانند خوبی برازش را نشان دهند. یکی از آنها ضریب تعیین است. همانگونه که قابل مشاهده است، در هر سه استارتاپ مقدار ضریب تعیین بیش از ۹۹٪ است و این به معنای توانایی پیش بینی بالای شبکه است.

بدین منظور از جعبه ابزار ترسیم شبکه عصبی متلب^۱ استفاده گردیده است. بنابراین، می توانید نمونه کد بکاررفته را در پیوست و جدول الف مشاهده فرمائید.

¹ Neural Network Fitting MATLAB Toolbox

شکل ۱۳. پیام خطا بعد از انجام رگرسیون

شکل (۱۳) نشان می‌دهد که هم‌خطی بین برخی متغیرها وجود دارد. لازم است این مسئله را برطرف نماییم. یکی از راه‌حل‌های مهم ماتریس همبستگی است. با استفاده از ماتریس همبستگی می‌توانیم متغیرهایی که دارای همبستگی کامل هستند را شناسایی و حذف کنیم.

جدول ۱۵. ماتریس همبستگی

DBX																	
Variables	RETURN	TNX	BUSINESS	CLOSE	DCOILBR	DJIA	DTWEXBG	FUNDING	GOLD_PR	HIGH	IDEA	LOW	SP500	TEAM	US_DOLL	WILL5000	INDFC
RETURN	1	-0.011268	-0.070273	-0.070273	-0.054555	-0.029308	-0.001329	-0.070273	0.0178917	-0.069578	-0.070273	-0.062933724	-0.020602979	-0.070273	0.0394489	-0.017381504	
TNX		1	-0.048267	-0.048267	0.3958912	-0.32404	0.0520471	-0.048267	-0.889667	-0.051023	-0.048267	-0.048645306	-0.441127722	-0.048267	-0.406362	-0.45405337	
BUSINESS_MODEL			1	1	0.5071134	0.6974832	-0.554975	1	0.2471716	0.9966718	1	0.996766208	0.686892442	1	0.4685589	0.697637633	
CLOSE				1	0.5071134	0.6974832	-0.554975	1	0.2471716	0.9966718	1	0.996766208	0.686892442	1	0.4685589	0.697637633	
DCOILBRENTU					1	0.6338877	-0.695456	0.5071134	-0.238811	0.5059351	0.5071134	0.514121529	0.499936421	0.5071134	-0.046768	0.49189616	
DJIA						1	-0.718095	0.6974832	0.538915	0.6992336	0.6974832	0.702305335	0.977734615	0.6974832	0.4975904	0.974157168	
DTWEXBGS							1	-0.554975	-0.169747	-0.55302	-0.554975	-0.556032802	-0.621383576	-0.554975	-0.404974	-0.636241566	
FUNDING								1	0.2471716	0.9966718	1	0.996766208	0.686892442	1	0.4685589	0.697637633	
GOLD_PRICE									1	0.2503665	0.2471716	0.247437312	0.666700448	0.2471716	0.7179948	0.671879079	
HIGH										1	0.9966718	0.99549609	0.690095958	0.9966718	0.4704537	0.701059677	
IDEA											1	0.996766208	0.686892442	1	0.4685589	0.697637633	
LOW												1	0.690468349	0.9967662	0.4657619	0.700595758	
SP500													1	0.6868924	0.5892559	0.998492335	
TEAM														1	0.4685589	0.697637633	
US_DOLLAR_INDEX															1	0.609784134	
WILL5000INDFC																1	

G24.DE														
Variables	RETURN	TNX	CLOSE	OILBRENT	DJIA	DTWEXBG	GOLD_PRICE	HIGH	IDEA	LOW	SP500	TEAM	WILL5000	INDFC
RETURN	1	0.0182376	-0.0765	-0.046739	-0.071622	0.0588997	-0.043029	-0.077482	-0.0765	-0.074398	-0.070481	-0.076499538	-0.06831344	
TNX		1	-0.868411	0.3940702	-0.32226	0.0519579	-0.888796	-0.871704	-0.868411	-0.864291	-0.437178	-0.868410783	-0.4504543	
CLOSE			1	-0.269787	0.4419738	-0.039378	0.892695	0.9980979	1	0.9981719	0.5465865	1	0.546514673	
DCOILBRENTU				1	0.6366491	-0.691308	-0.234084	-0.276473	-0.269787	-0.260795	0.5043171	-0.269786809	0.496307563	
DJIA					1	-0.71057	0.5402234	0.4419141	0.4419738	0.4455528	0.9777555	0.441973795	0.974390198	
DTWEXBGS						1	-0.168436	-0.036208	-0.039378	-0.046851	-0.611868	-0.039378157	-0.627464072	
GOLD_PRICE							1	0.8989189	0.892695	0.887542	0.6660337	0.892694972	0.671516338	
HIGH								1	0.9980979	0.9969433	0.5487011	0.9980979	0.54866735	
IDEA									1	0.9981719	0.5465865	1	0.546514673	
LOW										1	0.5480555	0.998171862	0.547898376	
SP500											1	0.546586479	0.998487172	
TEAM												1	0.546514673	
WILL5000INDFC													1	

TIE.AS														
Variables	RETURN	BUSINESS	CLOSE	DCOILBR	DTWEXBG	FUNDING	GOLD_PRICE	HIGH	LOW	SP500	TEAM	WILL5000	INDFC	
RETURN	1	-0.030285	-0.030285	-0.061989	0.0245075	-0.030285	0.0332601	-0.024238	-0.025761	-0.014771	-0.030285	-0.012383291		
BUSINESS_MODEL		1	1	0.4115237	-0.604392	1	0.7032634	0.9994019	0.9992782	0.9443028	1	0.954363579		
CLOSE			1	0.4115237	-0.604392	1	0.7032634	0.9994019	0.9992782	0.9443028	1	0.954363579		
DCOILBRENTU				1	-0.686058	0.4115237	-0.225341	0.4065179	0.4149354	0.512361	0.4115237	0.504484838		
DTWEXBGS					1	-0.604392	-0.167156	-0.602453	-0.603605	-0.595769	-0.604392	-0.613375061		
FUNDING						1	0.7032634	0.9994019	0.9992782	0.9443028	1	0.954363579		
GOLD_PRICE							1	0.7059	0.7010835	0.6638752	0.7032634	0.670399987		
HIGH								1	0.9987292	0.9431499	0.9994019	0.95343642		
LOW									1	0.9453297	0.9992782	0.955019453		
SP500										1	0.9443028	0.998399255		
TEAM											1	0.954363579		
WILL5000INDFC												1		

بیشترین قیمت، قیمت پایانی، کمترین قیمت، ایده‌ف زمان - بندی و قیمت گشایش است. در استراتاپ TIE.AS هم‌خطی بین تیم، بیشترین قیمت، مدل کسب و کار، قیمت پایانی، تأمین مالی، کمترین قیمت، زمان بندی و قیمت گشایش وجود دارد.

همانگونه که قابل مشاهده است، در استراتاپ DBX هم‌خطی کامل بین تیم، بیشترین قیمت، مدل کسب و کار، قیمت پایانی، تأمین مالی، کمترین قیمت، ایده و زمان بندی وجود دارد. در شرکت G24.DE این هم‌خطی بین تیم،

بعد از حذف متغیرهای شناسایی شده، مجدداً رگرسیون را انجام داده و نتایج زیر بدست آمده است.

جدول ۱۶. نتایج رگرسیون DBX

Dependent Variable: RETURN

Method: Least Squares (Gauss-Newton / Marquardt steps)				
Date: 02/20/22 Time: 08:15				
Sample: 1 756				
Included observations: 755				
RETURN=C(1)+C(2)*_TNX+C(3)*DCOILBRENTU+C(4)*DJIA+C(5)				
*DTWEXBGS+C(6)*GOLD_PRICE+C(7)*IDEA+C(8)*SP500+C(9)				
*US_DOLLAR_INDEX+C(10)*WILL5000INDFC				
	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C(1)	-0.028118	0.155713	-0.180576	0.8567
C(2)	0.008644	0.004215	2.050891	0.0406
C(3)	-0.000303	0.000191	-1.587952	0.1127
C(4)	1.12E-06	2.97E-06	0.376762	0.7065
C(5)	-0.000117	0.000888	-0.131635	0.8953
C(6)	-5.39E-07	2.05E-05	-0.026233	0.9791
C(7)	-0.005176	0.001500	-3.451622	0.0006
C(8)	-7.99E-05	5.91E-05	-1.351870	0.1768
C(9)	0.000699	0.000588	1.188867	0.2349
C(10)	0.001539	0.000880	1.748575	0.0808
R-squared	0.025492	Mean dependent var		0.000228
Adjusted R-squared	0.013720	S.D. dependent var		0.025957
S.E. of regression	0.025778	Akaike info criterion		-4.465426
Sum squared resid	0.495060	Schwarz criterion		-4.404145
Log likelihood	1695.698	Hannan-Quinn criter.		-4.441821
F-statistic	2.165392	Durbin-Watson stat		2.190388
Prob(F-statistic)	0.022544			

جدول ۱۷. نتایج رگرسیون G24.DE

Dependent Variable: RETURN				
Method: Least Squares (Gauss-Newton / Marquardt steps)				
Date: 02/20/22 Time: 08:39				
Sample: 1 760				
Included observations: 759				
RETURN=C(1)+C(2)*_TNX+C(3)*DCOILBRENTU+C(4)*DJIA+C(5)				
*DTWEXBGS+C(6)*GOLD_PRICE+C(7)*IDEA+C(8)*SP500+C(9)				
*WILL5000INDFC				
	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C(1)	-0.138724	0.074214	-1.869240	0.0620
C(2)	-0.002449	0.002526	-0.969608	0.3326
C(3)	1.15E-05	0.000112	0.103333	0.9177
C(4)	2.89E-06	1.69E-06	1.707724	0.0881
C(5)	0.001141	0.000503	2.270376	0.0235
C(6)	1.78E-05	1.27E-05	1.403734	0.1608
C(7)	-0.001771	0.000527	-3.364003	0.0008
C(8)	-5.30E-05	3.27E-05	-1.620983	0.1054
C(9)	0.000658	0.000475	1.384835	0.1665
R-squared	0.023992	Mean dependent var		0.000547
Adjusted R-squared	0.013581	S.D. dependent var		0.015407
S.E. of regression	0.015302	Akaike info criterion		-5.509825
Sum squared resid	0.175623	Schwarz criterion		-5.454900
Log likelihood	2099.979	Hannan-Quinn criter.		-5.488673
F-statistic	2.304562	Durbin-Watson stat		2.013279
Prob(F-statistic)	0.019180			

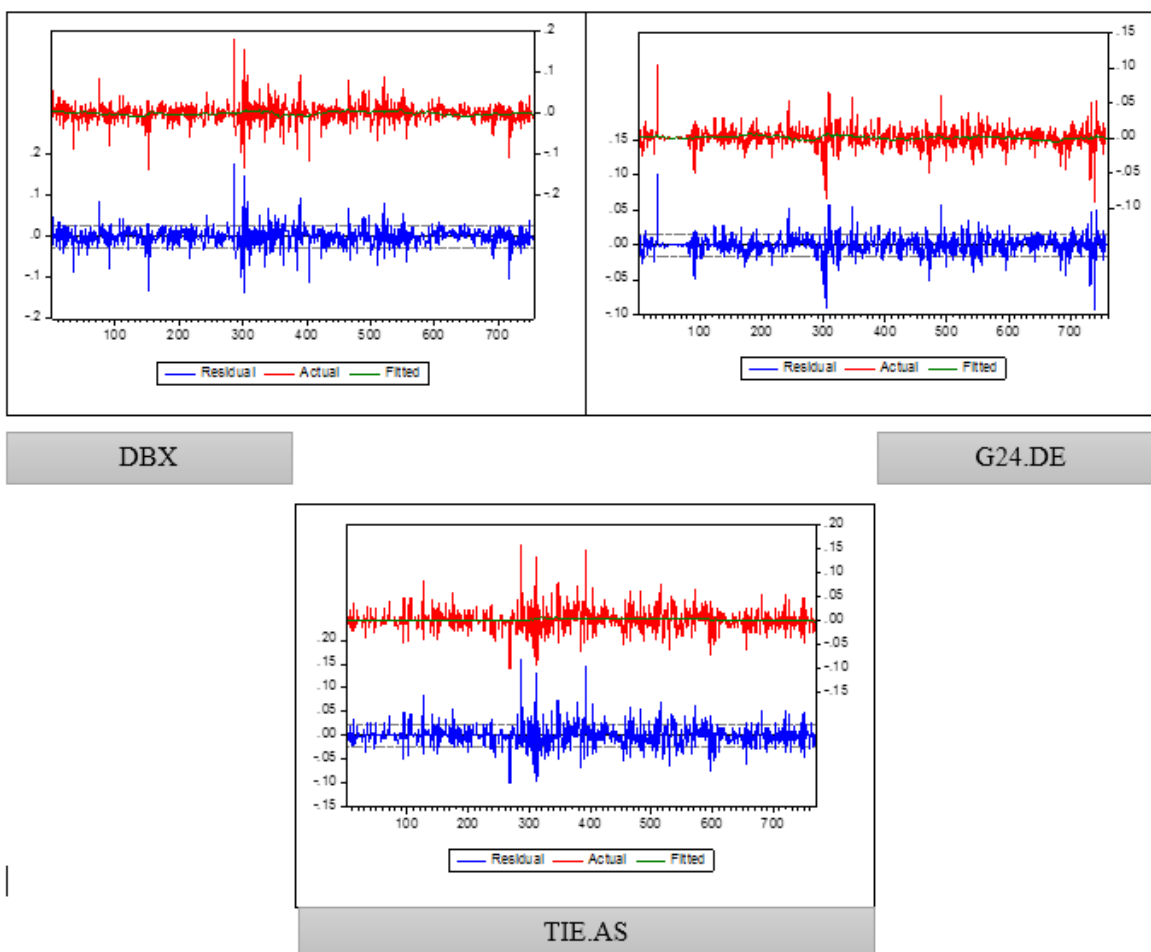
جدول ۱۸. نتایج رگرسیون TIE.AS

Dependent Variable: RETURN				
Method: Least Squares (Gauss-Newton / Marquardt steps)				
Date: 02/20/22 Time: 09:02				
Sample: 1 769				
Included observations: 768				
RETURN=C(1)+C(2)*DCOILBRENTU+C(3)*DTWEXBGS+C(4)				
*GOLD_PRICE+C(5)*SP500+C(6)*WILL5000INDFC				
	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C(1)	0.011341	0.069852	0.162357	0.8711
C(2)	-0.000105	0.000172	-0.608910	0.5428
C(3)	2.09E-05	0.000563	0.037183	0.9703
C(4)	1.66E-07	1.21E-05	0.013698	0.9891

C(5)	-2.29E-05	3.15E-05	-0.725079	0.4686
C(6)	0.000433	0.000573	0.754623	0.4507
R-squared	0.005321	Mean dependent var		0.001449
Adjusted R-squared	-0.001205	S.D. dependent var		0.024274
S.E. of regression	0.024289	Akaike info criterion		-4.589830
Sum squared resid	0.449534	Schwarz criterion		-4.553551
Log likelihood	1768.495	Hannan-Quinn criter.		-4.575867
F-statistic	0.815323	Durbin-Watson stat		2.335528
Prob(F-statistic)	0.538848			

هستند. همانگونه که مشخص است، برای هر سه استارتاپ، میزان ضریب تعیین خیلی پایین است و این بدین معنا است که این متغیرها در جهت شناخت بازدهی مناسب نیستند و لازم است سایر متغیرهای مهم و مربوط را شناسایی کنیم.

براساس احتمال مختلف، مشخص است که مقادیر کمتر از ۰,۰۵ مهم هستند. بنابراین، در استارتاپ DBX C(2)، C(7) و در G24.DE، C(5) و C(7) مهم تر از سایر

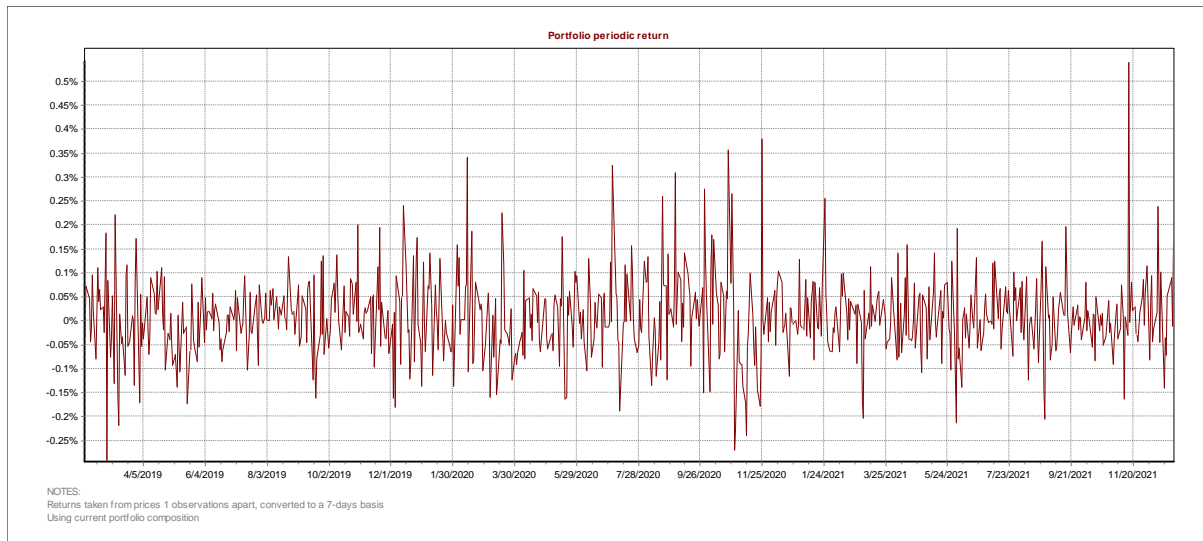
شکل ۱۴. واقعی در برابر پیش بینی

تخمین ارزش در معرض ریسک و ارزش در معرض ریسک شرطی

تخمین VaR

گام بعدی محاسبه VaR با پارامترهای معین است. در اینجا، می‌توانید نمودار بازدهی پورتنفوی را ملاحظه بفرمائید:

خط قرمز داده‌های واقعی و خط سبز داده‌های پیش‌بینی شده را نشان می‌دهد. خط آبی میزان پسماند^۱ را نشان می‌دهد. همانگونه که مشخص است، داده‌های فیت شده از داده‌های واقعی فاصله زیادی دارند و نتوانستند نوسانات را پیش‌بینی کنند. جهت کسب اطلاعات بیشتر درباره پیش‌بینی بازدهی، می‌توانید به پیوست شکل (ب) مراجعه بفرمائید.

شکل ۱۵. بازدهی دوره‌ای

- مقدار (t): ارزش پورتنفوی در تعداد مشاهده t
- Interval: فاصله زمانی مشاهدات انتخاب شده
- تاریخ (t): شاخص تاریخ واقعی حاصل از مشاهده شماره t
- تعداد روزهای مورد نظر در محاسبه VaR، افق VaR (به روز) بکارگرفته شده به عنوان واحد زمان جهت

نمایش بازدهی

پارامترها و نتایج VaR در جدول (۱۹) قابل مشاهده است:

توجه فرمائید که بازدهی براساس فواصل زمانی انتخاب شده متفاوت خواهد بود. جهت محاسبه بازدهی توسط VaR از فرمول زیر استفاده گردیده است:

بازدهی (t) = [مقدار (t) / مقدار (t-Interval)]^t تعداد روزهای مورد نظر در محاسبه VaR / [تاریخ (t) - تاریخ (t-Interval)] بگونه‌ای که:

- بازدهی (t): بازدهی نمایش داده شده در نمودار برای تعداد مشاهده t، در تاریخ (t)

جدول ۱۹. پارامترها و نتایج VaR

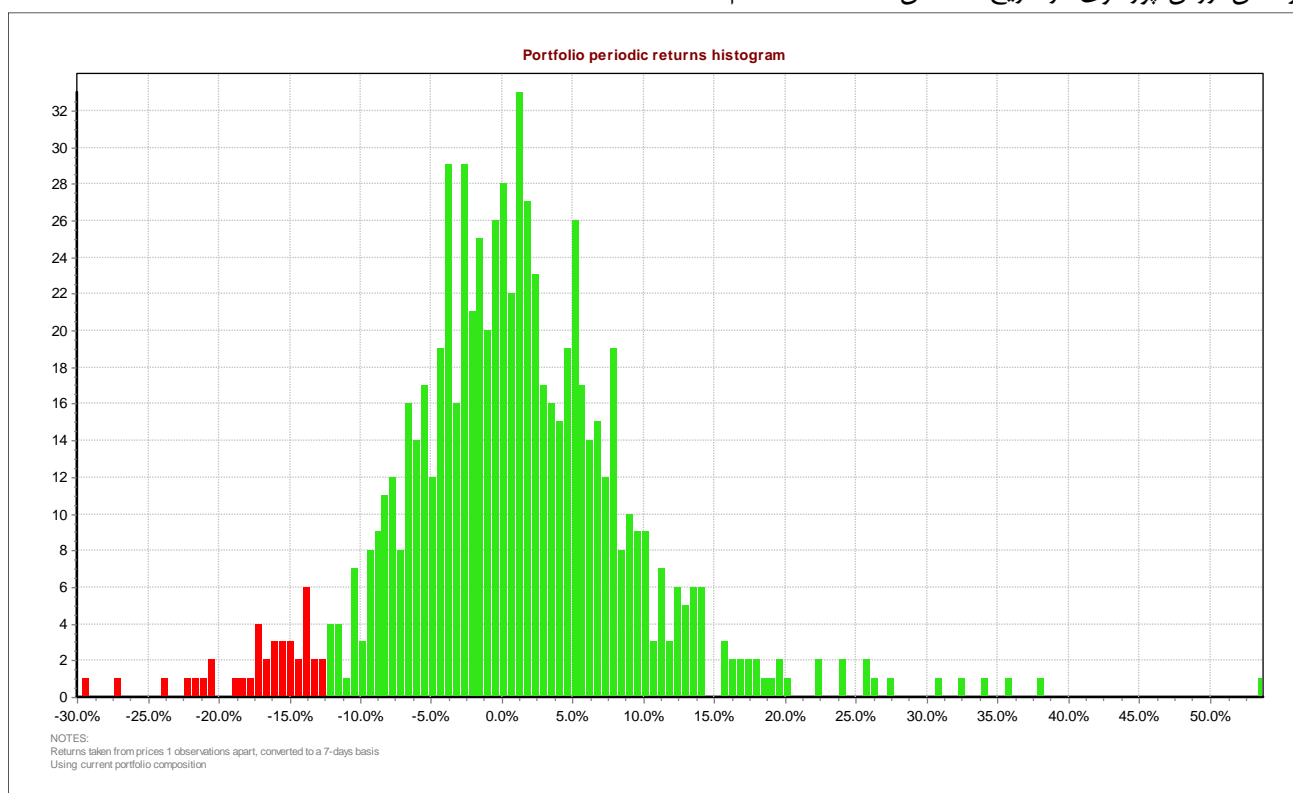
پارامترهای VaR	
۷	افق زمانی VaR (برحسب روز)
۵٪	سطح معنی داری
نتایج VaR	
ارزش پورتنفوی	بازدهی
-۱۳,۷۶	-۱۲,۸۲۵٪
-۳۳,۶۶۵,۴۷٪	-۱۳,۵۸۰٪
نسبت به میانگین	
ارزش پورتنفوی پایه براساس VaR	
۱۰۷,۲۹ (۰۲/۰۷/۲۰۱۹)	

بصورت مطلق (زیان واقعی) و هم بصورت بازده تاریخی محاسبه گردیده است.

شکل (۱۶) هیستوگرام بازدهی دوره‌ای پورتنفوی را نشان می‌دهد:

پورتنفوی احتمالاً بیش از ۱۳,۷۶ درصد ارزش بعد از ۷ روز (از تاریخ ۲۰۱۹/۰۷/۰۲) با سطح اطمینان ۹۵ درصد زیان نخواهد کرد.

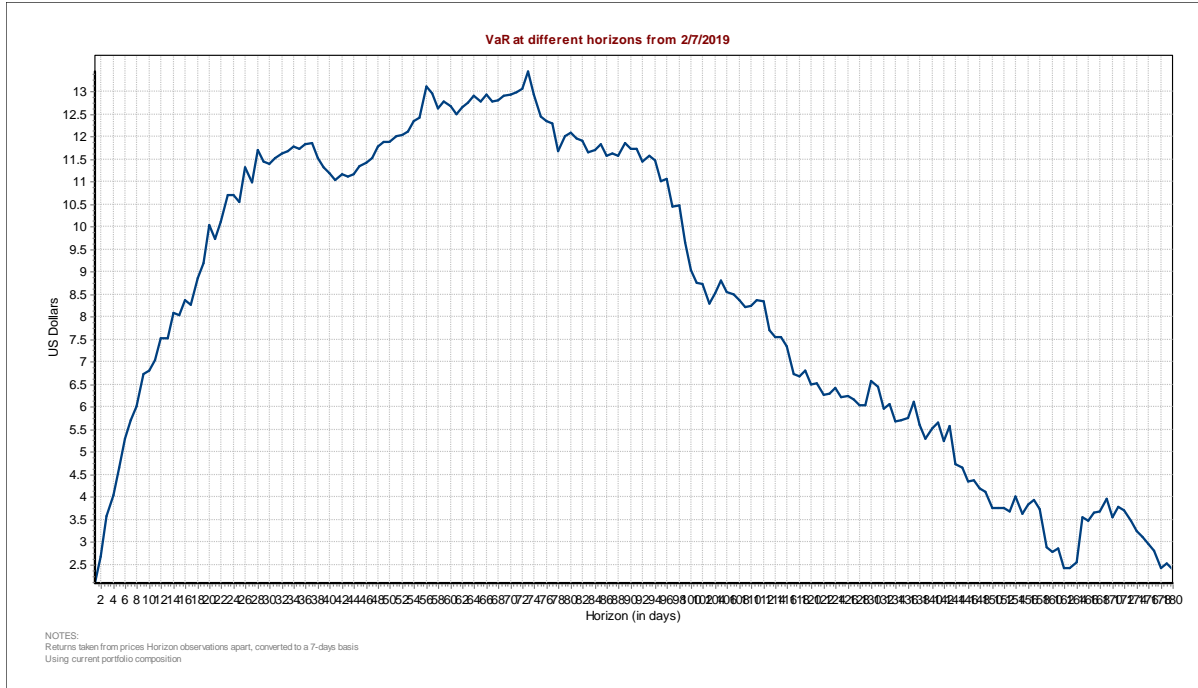
نتایج برحسب درصد و واحد پولی نشان داده شده است. براساس ارزش پورتنفوی در تاریخ مشخص شده، VaR هم

شکل ۱۶. هیستوگرام بازدهی پورتنفوی در سطح اطمینان مورد نظر توسط VaR

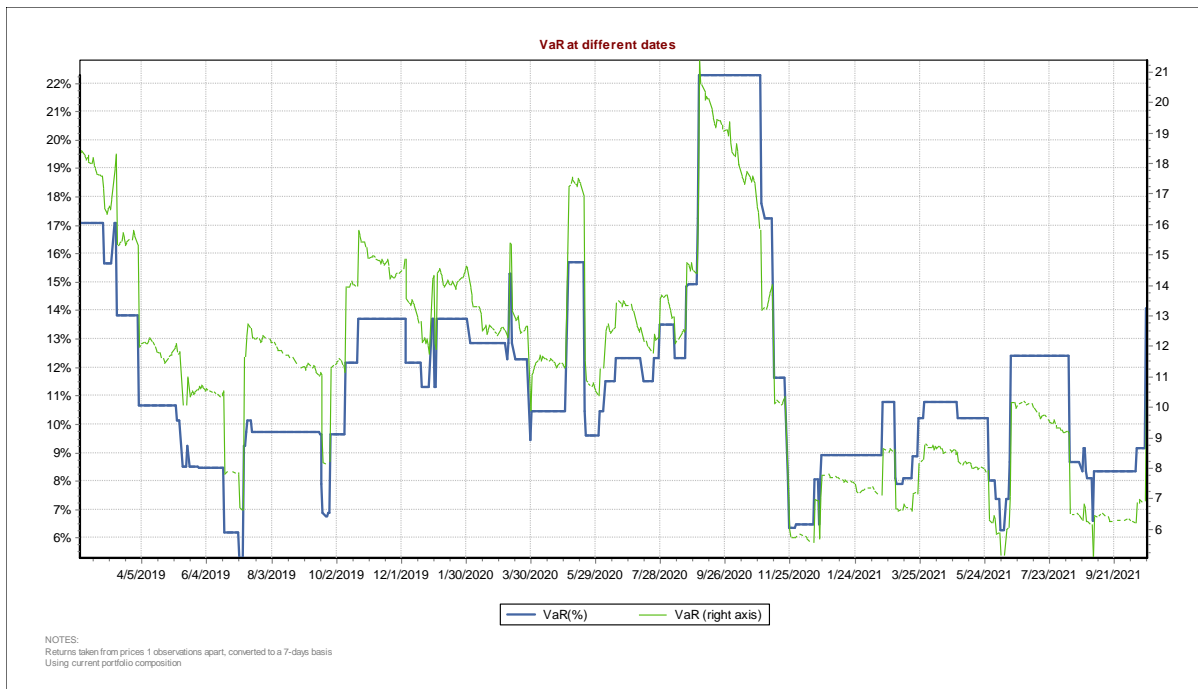
جدول بعد VaR را برحسب درصد و واحد پولی در افق های زمانی مختلف (بر حسب روز) نمایش می دهد. توجه کنید که VaR محاسبه شده معیاری مطلق (زیان واقعی مورد انتظار) است. ارزش پورتنفوی پایه برابر با ۱۰۷,۲۹ (۲۰۱۹/۰۷/۰۲) است.

این هیستوگرامی است که زیان ها را بصورت قرمز رنگ زیر سطح معنی داری معین VaR (محدوده ارزش در معرض ریسک) مشخص کرده است. در اینجا می توانید نموداری را ببینید که نشان می دهد چگونه VaR تغییر می یابد زمانی که افق های مختلف فرض شود.

شکل ۱۷. VaR در افق زمانی مختلف

شکل ۱۸ شبیه سازی ارزش پورتنفوی (در محور سمت راست) و مقدار VaR (برحسب واحد پولی، در محور سمت چپ) را نشان می دهد.

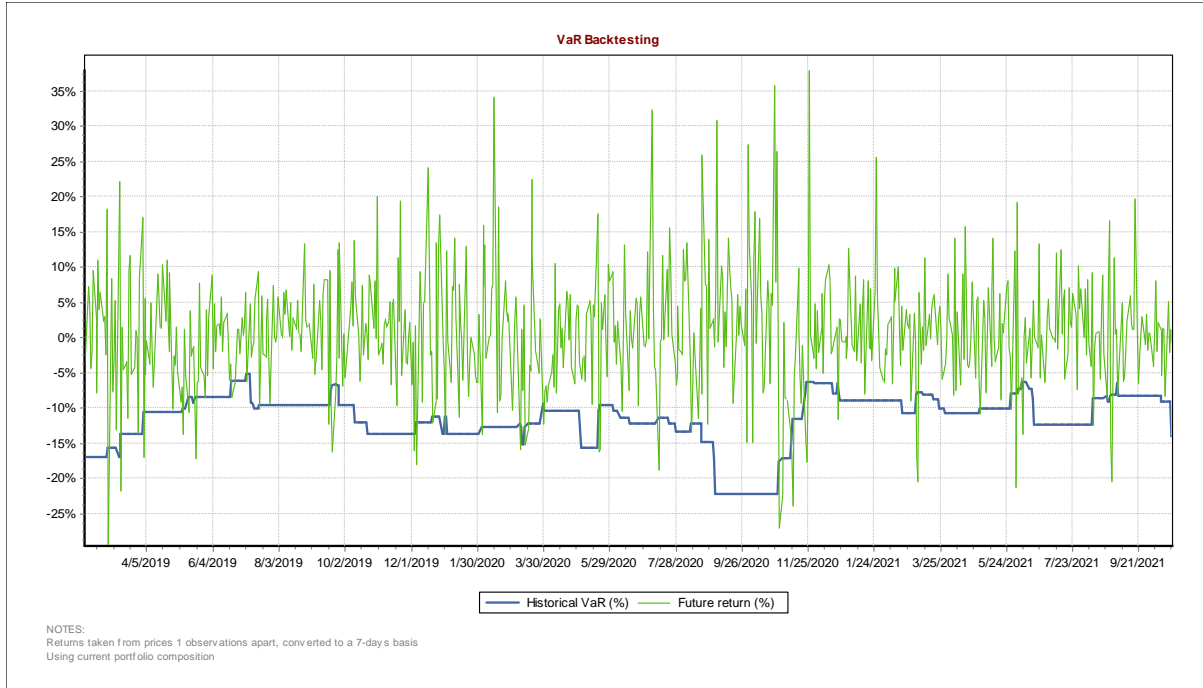
شکل ۱۸. VaR طی زمان

تاریخ‌های ممکن برای شبیه‌سازی را کاهش خواهد داد. اندازه پنجره (مشاهدات) ۵۰ است و آلفای تجربی برابر با ۰.۶۶۵۷٪ است. جهت آزمون نتایج و اطمینان، آزمون پشتیبانی (پس آزمون^۲) استفاده گردیده است:

این شبیه‌سازی از چیزی استفاده می‌کند که معمولاً "پنجره متحرک"^۱ نامیده می‌شود. این بدین معنا است که تعداد ثابتی از مشاهدات گذشته در محاسبه VaR در تمام تاریخ‌های ممکن استفاده خواهد کرد. اندازه پنجره (تعداد مشاهدات مورد استفاده برای شبیه‌سازی) پارامتری حیاتی است. پنجره بزرگتر

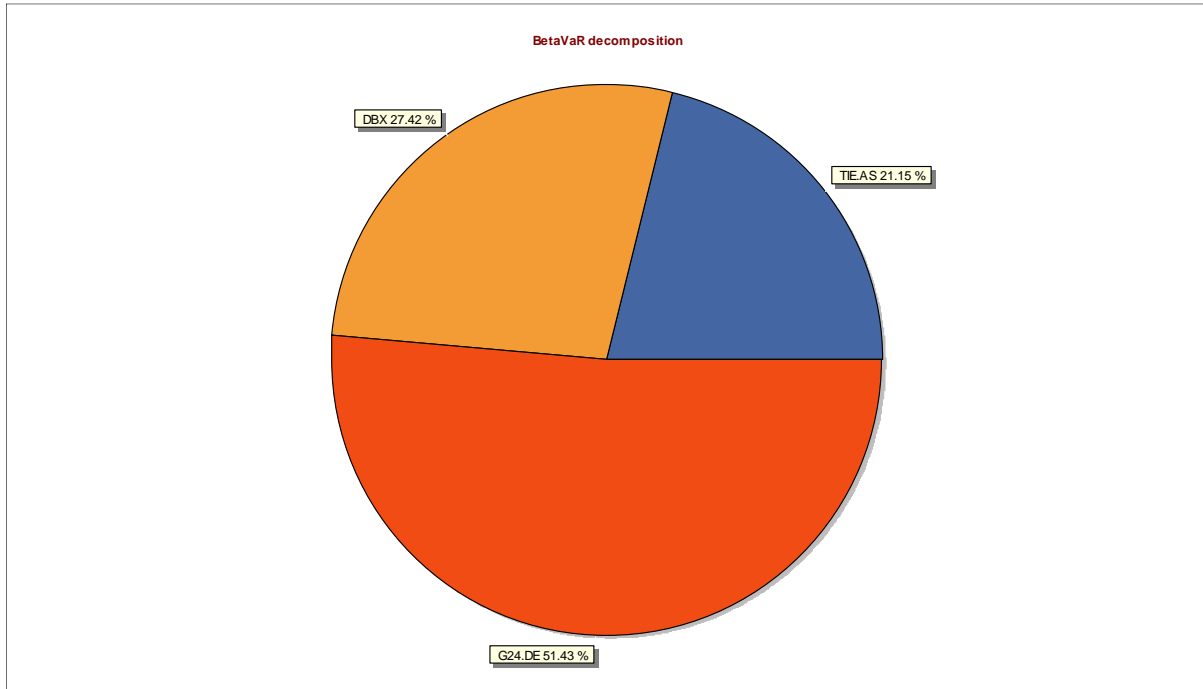
² Back-testing

¹ Moving window

شکل ۱۹. آزمون پشتیبانی VaR

شکل (۲۰) مقدار تجزیه بتای VaR را نشان می دهد.

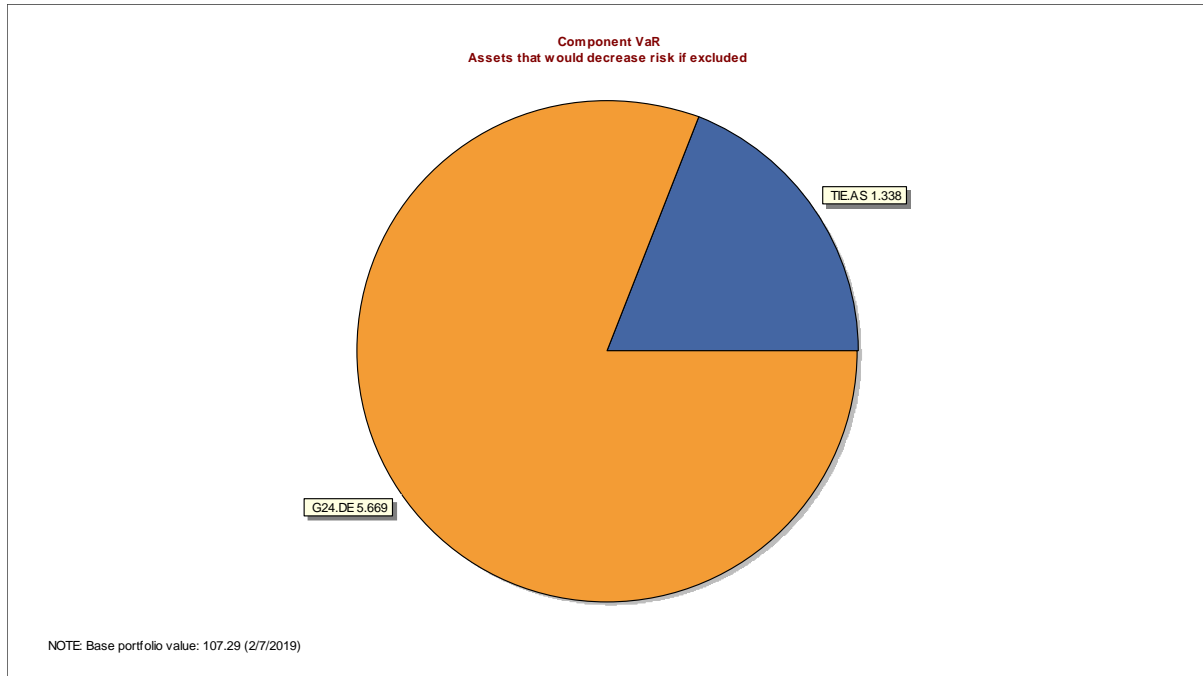
شکل ۲۰. تجزیه بتای VaR

جدول (۲۰) بتای VaR را برحسب درصد و واحد پولی براساس VaR پورتفوی در تاریخ معین نشان می دهد. مجموع تمام بتاهای VaR برابر با VaR پورتفوی است.

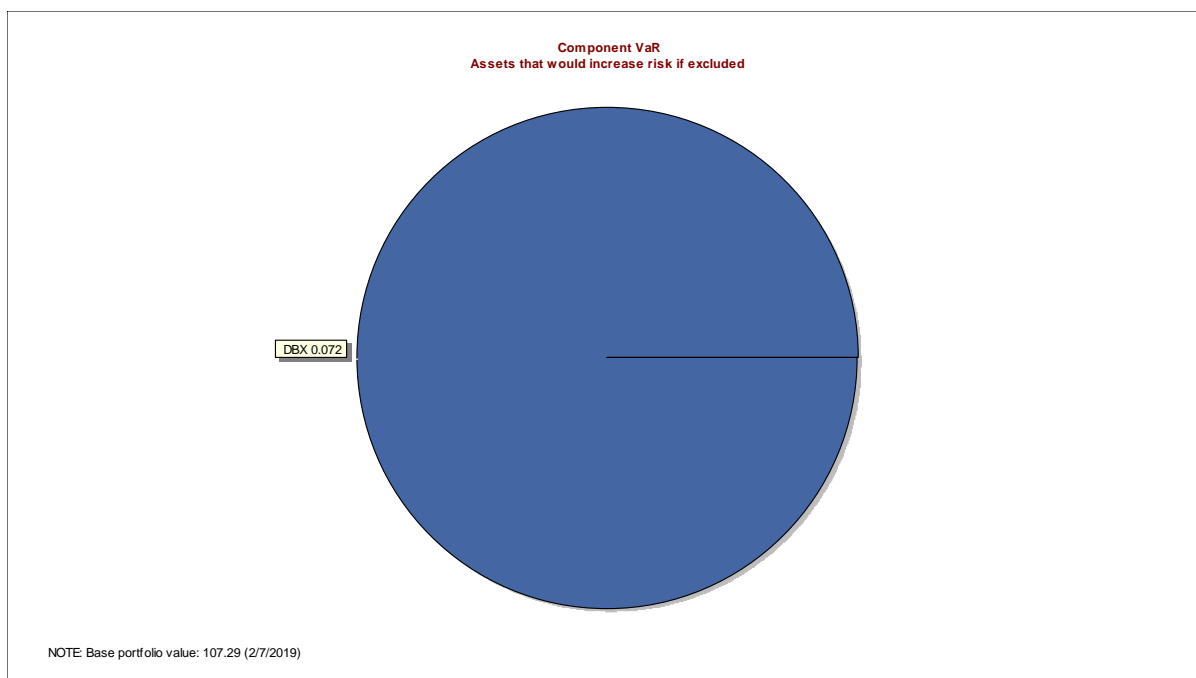
جدول ۲۰. بتای VaR برحسب دلار و واحد پولی

دارایی	موقعیت (دلار)	بتای VaR (درصد)
DBX	۲۴.۶۳	۲۷.۴۲۴٪
G24.DE	۶۱.۰۶	۵۱.۴۳۰٪
TIE.AS	۲۱.۶۰	۲۱.۱۴۶٪

در ادامه، می‌توانید تسهیم دارایی را بگونه‌ای مشاهده بفرمائید که ریسک را کاهش یا افزایش دهد:

شکل ۲۱. تسهیم دارایی با هدف کاهش ریسک

شکل ۲۲. تسهیم دارایی با هدف افزایش ریسک

جدول (۲۱) نتایج را برحسب عناصر و مؤلفه‌های VaR نمایش می‌دهد:

جدول ۲۱. نتایج مؤلفه‌های VaR

دارایی	مؤلفه VaR به درصد	مؤلفه VaR
DBX	-۰.۰۶۷٪	-۰.۰۷
G24.DE	۵.۲۸۴٪	۵.۶۷
TIE.AS	۱.۲۴۷٪	۱.۳۴

همانند محاسبه و تحلیل VaR، گام‌های مورد نظر لازم است برداشته شود. پارامترهای C-VaR و نتایج آن در جدول (۲۲) قابل مشاهده است:

تخمین ارزش در معرض ریسک شرطی

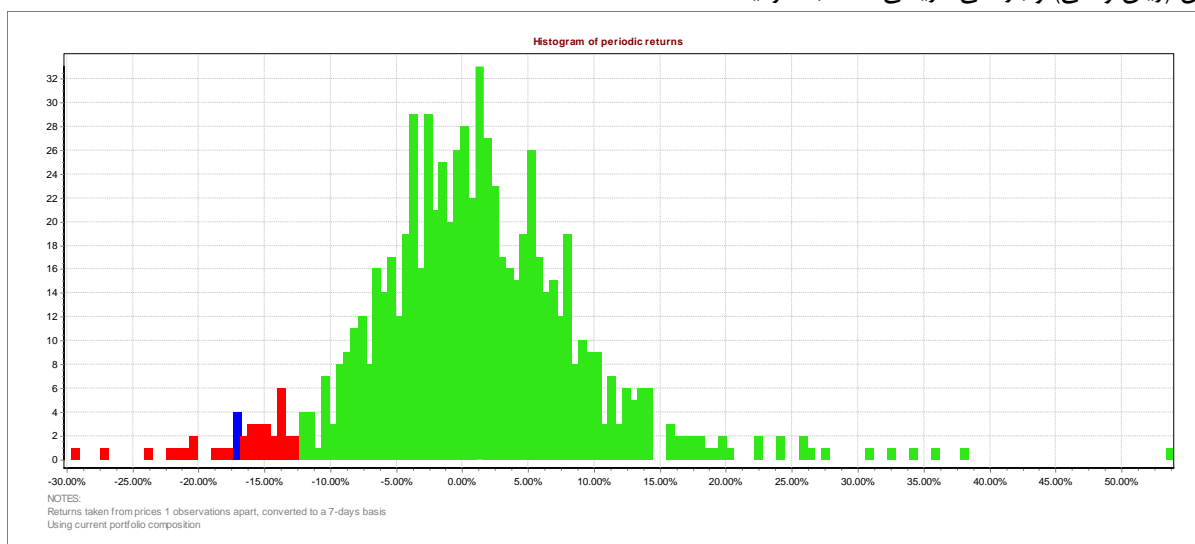
جدول ۲۲. نتایج و پارامترهای C-VaR

C-VaR پارامترهای	
افق زمانی C-VaR (برحسب روز)	۷
سطح معنی داری (%)	۵(%)
نتایج C-VaR	
بازدهی	ارزش پورتفوی
VaR	-۱۲.۸۲۵٪
CVaR-	-۱۷.۰۰۵٪
	-۱۳.۷۶
	-۱۸.۲۴

-۱۸,۲۷	-۱۷.۰۳۳%	CVaR
-۱۸,۳۷	-۱۷.۱۱۸%	CVaR+
نسبت به میانگین C-VaR		
ارزش پورتفوی	بازدهی	
-۱۴,۵۷.۴۷	-۱۳.۵۸۰%	VaR
-۱۹,۰۵.۲۶	-۱۷.۷۶۰%	CVaR-
-۱۹,۰۸	-۱۷.۷۸۸%	CVaR
-۱۹,۱۸	-۱۷.۸۷۳%	CVaR+
۱۰۷,۲۹		ارزش پایه پورتفوی

شکل (۲۳) هیستوگرام بازدهی دوره‌ای پورتفوی را نمایش می‌دهد:

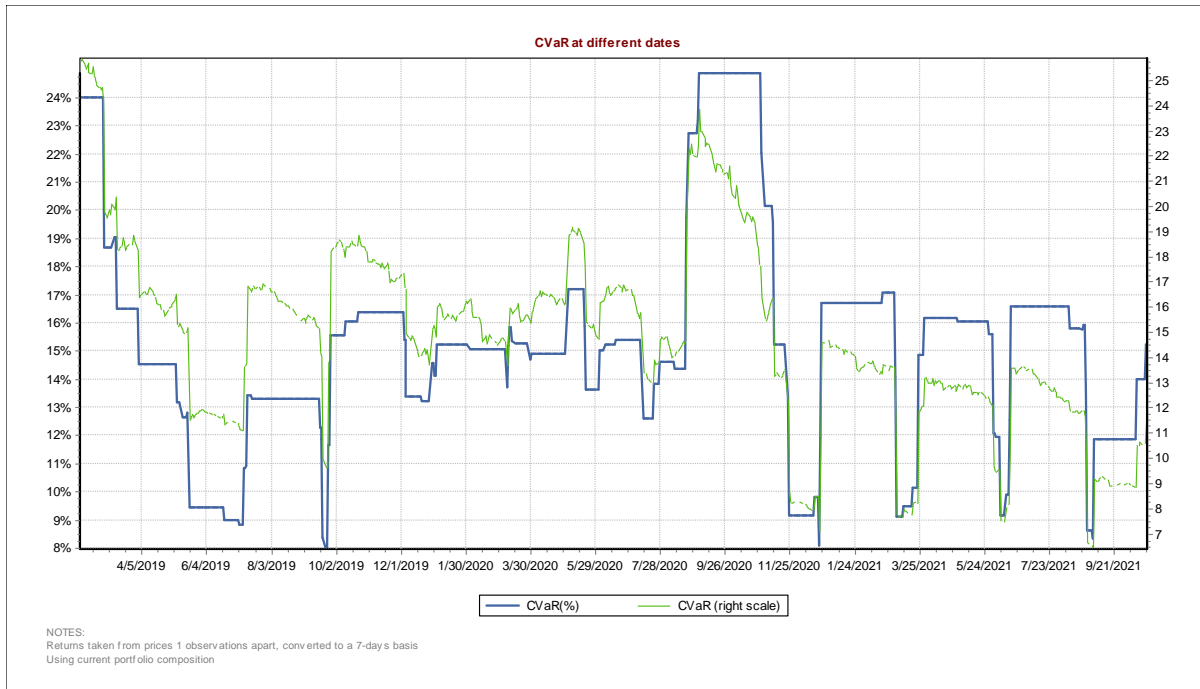
پورتفوی احتمالاً بیش از ۱۸,۲۷ درصد ارزش پس از ۷ روز از ۲۰۱۹/۰۷/۰۲ با سطح اطمینان ۹۵٪ زیان نخواهد داشت. نتایج برحسب درصد و واحد پولی نشان داده شده است. براساس ارزش پورتفوی در تاریخ معین، C-VaR بصورت مطلق (زیان واقعی) و بازدهی تاریخی محاسبه گردیده است.

شکل ۲۳. هیستوگرام بازدهی

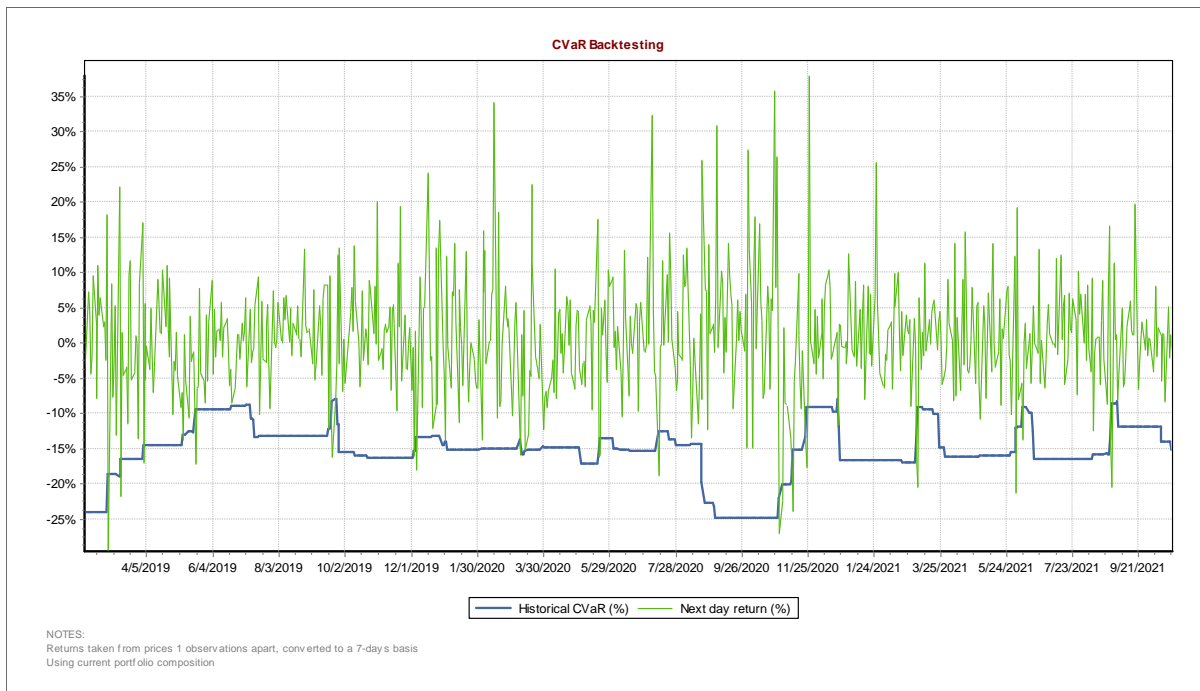
شکل (۲۴) شبیه‌سازی ارزش پورتفوی (محور سمت راست) و C-VaR (برحسب واحد پولی، محور سمت چپ) را نشان می‌دهد.

این هیستوگرامی است که بخش زیان ده به صورت قرمز رنگ زیر سطح معناداری معین C-VaR (محدوده ارزش در معرض ریسک شرطی) مشخص شده است.

شکل ۲۴. محاسبه C-VaR در تاریخ‌های متفاوت

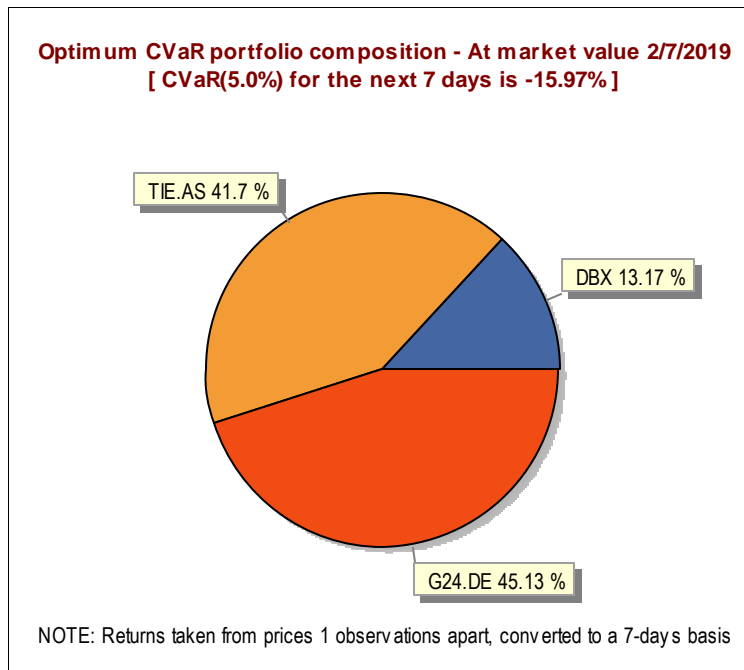
جهت آزمون نتایج و اطمینان، آزمون پشتیبانی استفاده گردیده است:

شکل ۲۵. پس آزمون C-VaR

گام بعدی، بهینه‌سازی C-VaR و پورتفوی است که دارای کمترین ریسک و بیشترین بازدهی است.

آلفای تجربی برابر با ۳,۵۴۱٪ است.

شکل ۲۶. تجزیه پورتفوی با C-VaR بهینه

دارایی	بهینه	جاری
DBX	۰.۶	۱.۰
G24.DE	۰.۸	۱.۰
TIE.AS	۲.۱	۱.۰

C-VaR (۵٪) برای ۷ روز از تاریخ ۲۰۱۹/۰۷/۰۲ برابر با -۱۵,۹۷٪ است.

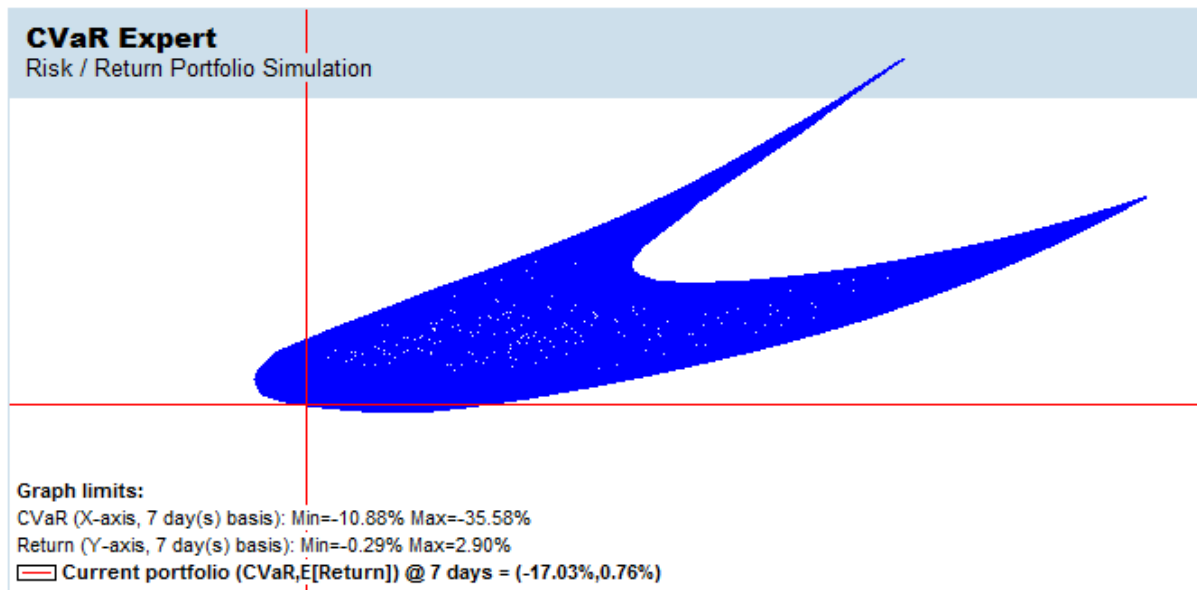
آخرین گام شبیه سازی پورتفوی با ریسک و بازدهی مورد نظر است. شکل (۲۷) پورتفوی جاری را با استفاده از C-VaR بهینه شده بعد از ۱ میلیون بار شبیه سازی نمایش می دهد:

این روش شامل چندین گام است:

نخستین گام، آزمون ۱۰۰,۰۰۰ پورتفوی تصادفی و انتخاب بهترین آن ها جهت شروع فرایند بهینه سازی است. سپس، از روش بهینه سازی (الگوریتم) گرادیان شیب دار تطبیقی^۱ که دقت نتایج را هربار بهبود بخشد، استفاده گردیده است. نمودار، وزن (به ارزش بازار) مهم ترین دارایی های مورد نظر در پورتفوی با C-VaR بهینه را نشان می دهد. جدول (۲۳) پورتفوی قدیمی در مقابل پورتفوی بهینه را نمایش می دهد:

جدول ۲۳. پورتفوی قدیمی در برابر پورتفوی جاری

¹ adaptive gradient-oriented algorithm

شکل ۲۷. شبیه سازی پورتفوی با ریسک و بازدهی بهینه

ابتدا فاقد اطلاعات و صورت‌های مالی هستند، مجبور هستیم نرخ رشد استارتاپ‌ها را تخمین بزنیم. استارتاپ‌ها ممکن است در مراحل مختلفی مانند پیش‌بذر، بذر، سری آ و غیره باشند. آخرین مرحله زمانی است که استارتاپ وارد بازار سهام می‌شود. بدلیل آنکه هیچ اطلاعاتی درباره استارتاپ‌ها مانند فروش، اندازه بازار، سود و ... وجود ندارد و اکثر مدل‌ها با پایگاه داده کار می‌کنند، در این پژوهش سعی کرده‌ایم استارتاپ‌هایی را تحلیل کنیم که بورسی هستند و مرحله عرضه اولیه سهم را گذرانده‌اند. در این مقاله، سعی کردیم استارتاپ را با استفاده از روش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی مانند شبکه عصبی مصنوعی (ANN)، الگوریتم ژنتیک (GA) و مدل‌های اقتصادسنجی مانند تحلیل رگرسیون ارزشگذاری کنیم. از الگوریتم ژنتیک به عنوان انتخاب ویژگی و از شبکه عصبی مصنوعی جهت یافتن راه حل بهینه استفاده گردیده است. در نهایت، پورتفوی از این سه شرکت تشکیل داده و آن‌ها را با استفاده از مدل‌های VaR و C-VaR براساس ریسک و بازدهی تخمین زدیم. نتایج نشان داد که اگر تصمیم دارید بازدهی و ریسک را افزایش دهید، بهتر است به ترتیب در G24.DE و DBX سرمایه‌گذاری کنید.

همانگونه که مشخص است، محور X حداقل و حداکثر C-VaR و محور Y حداقل و حداکثر بازدهی را نشان می‌دهد. حداقل و حداکثر C-VaR و بازدهی به ترتیب برابر با ۱۰،۸۸٪، -۳۵،۵۸٪، -۰،۲۹٪ و ۲،۹۰٪ می‌باشد.

نتیجه‌گیری

یکی از مهم‌ترین عوامل که رشد اقتصادی را تسهیل می‌کند، استارتاپ‌ها هستند. زیرا ویژگی‌های منحصر به فرد آن‌ها مانند نوآوری، فناوری، دانش و غیره آنان می‌تواند ارزش آفرین باشد. در این شرکت‌ها و یا تیم‌ها، مسائل و موضوعات تأمین مالی جهت تداوم فعالیت و دوری از دره مرگ^۱ مهم است. منابع مالی متعددی وجود دارد که می‌توانند مفید باشند: ۱. دوستان و خانواده ۲. تأمین مالی جمعی^۲ ۳. سرمایه‌گذاران فرشته ۴. سرمایه‌گذاران خطرپذیر و غیره. سرمایه‌گذاران هنگام سرمایه‌گذاری عوامل متعددی مانند ایده، تیم، زمان‌بندی و ... را در نظر می‌گیرند. آن‌ها تحلیل مالی جهت بررسی رشد بالقوه شرکت انجام می‌دهند. یکی از مهم‌ترین کارهایی که سرمایه‌گذاران انجام می‌دهند، ارزشگذاری استارتاپ است. مدل‌های ارزشگذاری مختلفی مانند مدل برکس، DCF، سرمایه‌گذار خطرپذیر و غیره وجود دارد. بدلیل آنکه عموماً استارتاپ‌ها در

² Crowd funding

¹ Death Valley

منابع و مأخذ

- Agatonovic-Kustrin, S., & Beresford, R. (2000). Basic concepts of artificial neural network (ANN) modeling and its application in pharmaceutical research. *Journal of pharmaceutical and biomedical analysis*, 22(5), 717-727.
- Akkaya, M. (2020). Startup valuation: Theories, models, and future. In *Valuation Challenges and Solutions in Contemporary Businesses* (pp. 137-156). IGI Global.
- Baltagi, B. H. (2011). What Is Econometrics? In *Econometrics* (pp. 3-12). Springer, Berlin, Heidelberg.
- Bjørnskov, C., & Foss, N. J. (2016). Institutions, entrepreneurship, and economic growth: what do we know and what do we still need to know? *Academy of Management Perspectives*, 30(3), 292-315.
- Boudieb, D., Mohammedi, K., Bouziane, A., & Smaili, Y. (2011). OPTIMIZATION TECHNIQUES BY DARWIN'S THEORY OF EVOLUTION. *International Journal of Arts & Sciences*, 4(19), 131.
- Chatterjee, S., & Hadi, A. S. (2013). *Regression analysis by example*. John Wiley & Sons.
- de Oliveira, F. B., & Zotes, L. P. (2018). Valuation methodologies for business startups: a bibliographical study and survey. *Brazilian Journal of Operations & Production Management*, 15(1), 96-111.
- DeJong, K. Analysis of the Behavior of a Class of Genetic Adaptive. Ph.D. Thesis, University of Michigan, Ann Arbor, MI, USA, 1975.
- Dhochak, M., & Doliya, P. (2020). Valuation of a startup: Moving towards strategic approaches. *Journal of Multi-*

در این پژوهش یافتیم که مدل های مبتنی بر هوش مصنوعی دارای قابلیت پیش بینی بالا به همراه ویژگی های زیر هستند:

- افزایش سرعت محاسبات
- تقویت براساس یادگیری
- فاقد مفروضات
- سهولت بکارگیری

اما مدل های اقتصادسنجی دارای برخی ویژگی ها و مفروضات مانند نرمال بودن، خطی بودن، مانایی و غیره هستند که نوعی محدودیت محسوب می شوند.

به عنوان پیشنهاد و نظر برای تحقیقات آتی، مدل های مبتنی بر هوش مصنوعی مانند ANN ممکن است با شرایطی روبرو شوند که تله جواب بهینه نامیده می شود. جهت جلوگیری از این وضعیتف راه حل هایی وجود دارد:

- ✓ یکی از این روش ها بکارگیری الگوریتم های فراابتکاری مانند الگوریتم های بهینه سازی است. این الگوریتم ها می توانند توانایی شبکه را مانند جستجو و استخراج افزایش دهند. بنابراین، می توانید فضای جستجو و شانس و سرعت یافتن جواب بهینه را افزایش دهید.
- ✓ می توانید مرور ادبیات وسیعی را انجام دهید و مهم ترین نماگرها را که باعث ارزشمندی استارت آپ می شود بیابید. با انجام این کار، می توانید پیش بینی مدل را با ضریب تعیین بالا و خطای کمتر تقویت کنید.

ملاحظات اخلاقی: تمام ملاحظات اخلاقی مربوطه مانند کپی برداری و ... رعایت گردیده است.

تعارض منافع: هیچ تعارض منافی بین نویسندگان وجود ندارد.

سهام نویسندگان: تمام نویسندگان در تمام بخش های مقاله به یک اندازه سهیم هستند.

تقدیر و تشکر: تشکر از اساتید، والدین و دوستان که در نگارش این مقاله ما را یاری کردند.

تأمین اعتبار پروژه: هیچ گونه وجهی بابت نگارش مقاله از اشخاص یا سازمانی دریافت نشده است.

- state of art and future trends. *International Business Research*, 13(9), 31-45.
- Rahardjo, D., & Sugiarto, M. (2019, March). Valuation model using a mixed real options method: a review on Singapore and Indonesia digital startups. In 16th International Symposium on Management (INSYMA 2019) (pp. 9-12). Atlantis Press.
- Salamzadeh, A., & Kawamorita Kesim, H. (2015). Startup companies: Life cycle and challenges. In 4th International conference on employment, education and entrepreneurship (EEE), Belgrade, Serbia.
- Schückes, M., & Gutmann, T. (2021). Why do startups pursue initial coin offerings (ICOs)? The role of economic drivers and social identity on funding choice. *Small Business Economics*, 57(2), 1027-1052.
- Shariatpanahi, S. M., Amiri, M., Babajani, J., Taghavi Fard, M. T., & Khalili, E. (2020). Model Determination for Equilibrium Valuation of Startup Companies Using Real Option Method in the Presence of Agency Cost. *Financial Research Journal*, 22(2), 182-205.
- Shestakov, D. (2021). The Hypotheses Testing Method for Evaluation of Startup Projects. *Journal of Economics and Management Sciences*, 4(4), p47-p47.
- Wang, M. H. (2017). Artificial Intelligence and Subfields. Santa Clara University, Department of Computer Engineering.
- Criteria Decision Analysis, 27(1-2), 39-49.
- Edison, H. (2020). Lean Internal Startups: Challenges and Lessons Learned. In *Fundamentals of Software Startups* (pp. 251-268). Springer, Cham.
- Hidayat, S. E., Bamahriz, O., Hidayati, N., Sari, C. A., & Dewandaru, G. (2021). Value drivers of startup valuation from venture capital equity-based investing: A global analysis with a focus on technological factors. *Borsa Istanbul Review*.
- Hsu, D. K., Haynie, J. M., Simmons, S. A., & McKelvie, A. (2014). What matters, matters differently: a conjoint analysis of the decision policies of angel and venture capital investors. *Venture Capital*, 16(1), 1-25.
- Hyrkäs, A. (2016). Startup complexity: tracing the conceptual shift behind disruptive entrepreneurship. *Publications of the Faculty of Social Sciences*.
- Jedlickova, M., & Kutnar, P. (2017, October). Construction of a fuzzy model for the success prediction of hi-tech companies with a short history. In *International Conference at Brno University of Technology, Faculty of Business and Management*.
- Laitinen, E. K. (2019). Discounted Cash Flow (DCF) as a measure of startup financial success.
- Lavanchy, M., Reichert, P., & Joshi, A. (2022). Blood in the water: An abductive approach to startup valuation on ABC's Shark Tank. *Journal of Business Venturing Insights*, 17, e00305.
- Magalhães, R. P. C. (2019). What is a startup? a scoping review on how the literature defines startup (Doctoral dissertation).
- Montani, D., Gervasio, D., & Pulcini, A. (2020). Startup company valuation: The